

Polismyndighetens föreskrifter om utrustning för ordningsvakter;

PMFS 2024:XX
FAP XXX-X

beslutade den .

Utkom från trycket
den

Polismyndigheten föreskriver¹ följande med stöd av 20 § förordningen (2023:422) om ordningsvakter.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om utrustning för ordningsvakter som är förordnande enligt lagen (2023:421) om ordningsvakter.

2 § Utrustning för ordningsvakter ska användas eller bäras enligt dessa föreskrifter. Ytterligare bestämmelser om användande eller bärande av utrustning för ordningsvakter finns i Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd (PMFS 2024:XX) om ordningsvakter.

2 kap. Uniform för ordningsvakt

Allmänt om uniform

1 § En ordningsvakt får endast bära uniform i enlighet med vad som följer av detta kapitel.

I miljöer eller situationer där andra bestämmelser om skyddsutrustning gäller, ska sådan skyddsutrustning ha företräde framför vad som anges i dessa föreskrifter.

2 § Uniform utgörs av uniformsplagg och tjänstetecken.

3 § Uniform ska bäras på sådant sätt att det inger förtroende och i övrigt är förenligt med uppdraget som ordningsvakt.

4 § Huvudbonad ska, när inte skyddshjälm används, alltid bäras vid:

1. tjänstgöring utomhus,
2. idrottsevenemang, och
3. bevakning i kollektivtrafik.

¹ Se Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

5 § Uniformsplagg ska vara tillverkade av lämpliga och sedvanliga material för uniformer.

6 § Färger som anges i detta kapitel avser följande färgkoder enligt Natural Colour System (NCS):

1. Med blå avses NCS1 7015-R90B.
2. Med ljusblå avses NCS 2142-R83B.
3. Med mellanblå avses NCS S 3560-R80B.
4. Med gul för funktionsbeteckning, ärmblem och fyrkantssnöre på båtmössa avses NCS S 1060-Y10R.

För svart anges ingen kod.

7 § Färgavvikelse från angiven NCS-färgkod som anges i 5 § får vara högst 1.5 Δ/E CMC (2:1).

Vid mätning av färg ska följande mätvillkor tillämpas.

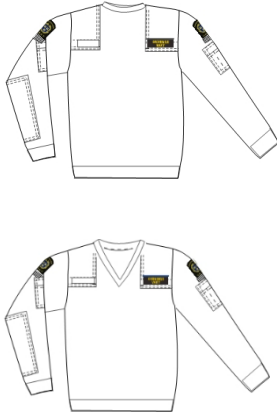

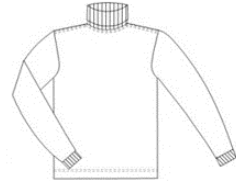
1. Mätgeometri ska vara diffus belysning, glanskomponenten inkluderad ($d_i:8^\circ$).
2. Mätvärden utvärderas enligt CIE (publ. 15.2004).
3. CIE standard dagsljus (D65) och CIE 10 graders standardobservatör ska användas.
4. $\Delta/ECMC(2:1)$ -värden beräknas i enlighet med British Standard, BS 6923:1988.

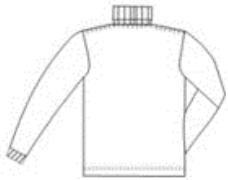
Uniformsplagg

8 § I tabellerna nedan framgår vilka uniformsplagg som ingår i uniform för ordningsvakt och hur de ska eller får bäras.

Tröjor

Uniformsplagg	Krav på utformning	Krav på bärande
Pikétröja (principskisser) 	Pikétröja ska <ol style="list-style-type: none"> 1. vara blå, 2. vara av trikåkvalitet med stickad krage, 3. ha blå knappar, 4. ha fast monterade ärmblem på båda ärmarna, 5. ha hållare för bricka på höger bröst, 6. ha funktionsbeteckning för bröst, och 7. ha funktionsbeteckning för rygg. 	Pikétröja ska bäras nedstoppad i byxlinning. Pikétröja får bäras vid all tjänstgöring, dock inte tillsammans med kavaj.

	Pikétröja får ha lång eller kort ärm.	
<p>Långärmad tröja (principskisser)</p> 	<p>Långärmad tröja ska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vara blå, 2. vara slätstickad med förstärkningar i vävt material på axlar och armbågar, 3. ha lång ärm, 4. ha fast monterade ärmblem på båda ärmarna, 5. ha hållare för bricka på höger bröst, 6. ha funktionsbeteckning för bröst, och 7. ha funktionsbeteckning för rygg. <p>Placering av fickor får inte påverka placering av funktionsbeteckning.</p> <p>Långärmad tröja får ha</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. halvpokrage, rund eller V-ringad halsringning, 2. dragkedja, eller 3. blå knappar. 	<p>Långärmad tröja ska bäras utanpå byxlinning.</p> <p>Långärmad tröja får bäras vid all tjänstgöring, dock inte tillsammans med kavaj.</p>
<p>T-tröja (principskiss)</p> 	<p>T-tröja ska vara blå.</p> <p>T-tröja får</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ha lång eller kort ärm, och 2. ha rund eller V-ringad halsringning. 	<p>T-tröja ska bäras nedstoppad i byx- eller kjollinning.</p> <p>T-tröja får bäras vid all tjänstgöring, dock inte som</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. yttersta plagg, 2. som enda plagg under kavaj, eller 3. i synlig kombination med kortärmad skjorta eller kortärmad pikétröja.
<p>Polotröja (principskisser)</p> 	<p>Polotröja ska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vara blå, 2. vara slätstickad, 3. ha lång ärm, och 4. ha dubbelvikt krage. <p>Polotröja får ha dragkedja.</p>	<p>Polotröja ska bäras nedstoppad i byx- eller kjollinning.</p> <p>Polotröja får bäras vid all tjänstgöring, dock inte</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. som yttersta plagg, 2. som enda plagg under kavaj, eller

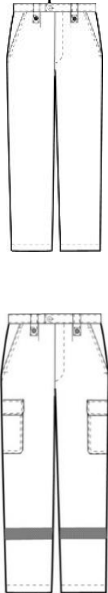
		<p>3. i synlig kombination med kortärmad skjorta eller kortärmad pikétröja.</p>
---	--	---

Skjortor

<i>Uniformsplagg och tillbehör</i>	<i>Krav på utformning</i>	<i>Krav på bärande</i>
<p>Blå skjorta (principskiss)</p> 	<p>Blå skjorta ska ha</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. blå knappar, 2. lång ärm, 3. slejf som säkrar uppvikt ärm, 4. fast monterade ärmblem på båda ärmarna, 5. hållare för bricka på höger bröst, 6. funktionsbeteckning för bröst, och 7. funktionsbeteckning för rygg. <p>Placering av fickor får inte påverka placering av funktionsbeteckning.</p>	<p>Blå skjorta får bäras vid all tjänstgöring, dock inte tillsammans med</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. slips, 2. kavaj, 3. kostymbyxor, 4. kjol, 5. pikétröja, eller 6. långärmad tröja. <p>Skjorta ska bäras nedstoppad i byxlinning.</p> <p>Ärmar får vikas upp med slejf knäppt över vikning.</p>
<p>Ljusblå skjorta (principskisser)</p> 	<p>Ljusblå skjorta ska ha</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ljusblå knappar i knäppning fram, 2. guldfärgade knappar utan logotyp på ficklock och manschetter, 3. fast monterade ärmblem på båda ärmarna, 4. hållare för bricka på höger bröst, 5. funktionsbeteckning för bröst, och 6. funktionsbeteckning för rygg. <p>Placering av fickor får inte påverka placering av funktionsbeteckning.</p>	<p>Ljusblå skjorta får bäras vid all tjänstgöring.</p> <p>Ljusblå skjorta ska bäras nedstoppad i byx- eller kjollinning.</p> <p>Ljusblå skjorta med lång ärm ska bäras tillsammans med slips.</p> <p>Ärmar på ljusblå skjorta får inte vikas upp.</p> <p>Ljusblå skjorta med kort ärm får bäras utan slips med översta knappen uppknäppt, dock inte om skjortan bärs tillsammans med kavaj.</p>

	Ljusblå skjorta får ha lång eller kort ärm.	
Slips	Slips ska vara <ol style="list-style-type: none"> 1. blå, och 2. försedd med säkerhetslösning för att minska strykningsrisk. 	Slips ska bäras i kombination med ljusblå skjorta med lång ärm. Slips får bäras i kombination med ljusblå skjorta med kort ärm.
Slipshållare	Slipshållare ska vara guldfärgad. Slipshållare får dekoreras med <ol style="list-style-type: none"> 1. lilla riksvapnet (max 60 ggr 10 mm), eller 2. anställningsföretagets logotyp (max 60 ggr 10 mm). 	Slipshållare får bäras i kombination med slips.

Byxor

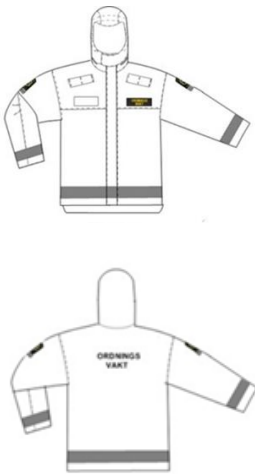
<i>Uniformsplagg och tillbehör</i>	<i>Krav på utformning</i>	<i>Krav på bärande</i>
Byxa (principskisser) 	Byxa ska vara <ol style="list-style-type: none"> 1. blå, och 2. av rak modell. Byxa får förses med <ol style="list-style-type: none"> 1. hällor, 2. benfickor, 3. snörlås i nederkanten, och 4. 50 mm breda reflexband 200 mm från nederkanten. 	Byxa får bäras vid all tjänstgöring.
Utrustningsbälte	Utrustningsbälte ska vara svart med svarta bärordningar.	Utrustningsbälte får bäras vid all tjänstgöring. Utrustningsbälte ska bäras vid midjan.

Kostym

<i>Uniformsplagg och tillbehör</i>	<i>Krav på utformning</i>	<i>Krav på bärande</i>
Kavaj	<p>Kavaj ska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vara blå, 2. ha blå knappar, 3. ha fast monterade ärmblem på båda ärmarna, 4. ha fast monterat kostymblem, 5. ha hållare för bricka på höger bröst, och 6. ha funktionsbeteckning för bröst. <p>Placering av fickor får inte påverka placering av funktionsbeteckningar.</p> <p>Kavaj får ha funktionsbeteckning för rygg.</p>	<p>Kavaj ska bäras tillsammans med</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ljusblå skjorta, och 2. kostymbyxa eller kjol. <p>Kavaj får bäras vid all tjänstgöring.</p>
Kostymväst	<p>Kostymväst ska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vara blå, 2. ha blå knappar, 3. vara av samma material som kavaj, 4. ha fast monterat kostymblem, 5. ha hållare för bricka på höger bröst, och 6. ha funktionsbeteckning för bröst. <p>Placering av fickor får inte påverka placering av funktionsbeteckningar.</p> <p>Kostymväst får ha funktionsbeteckning för rygg.</p>	<p>Kostymväst ska bäras tillsammans med</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ljusblå skjorta, och 2. kostymbyxa eller kjol. <p>Kostymväst får</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. bäras som yttersta plagg, 2. kombineras med slips, och 3. bäras vid all tjänstgöring.
Kjol	<p>Kjol ska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vara blå, 2. vara av samma material som kavaj, 3. vara av rak modell, och 4. täcka knäna. 	<p>Kjol ska bäras tillsammans med</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ljusblå skjorta, och 2. hudfärgade eller svarta strumpbyxor.

	Kjol får förses med valfritt placerade fickor och hållor.	Kjol får bäras vid all tjänstgöring.
Kostymbyxa	Kostymbyxa ska vara <ol style="list-style-type: none"> 1. blå, 2. av rak modell, och 3. av samma material som kavaj. <p>Kostymbyxa får förses med valfritt placerade fickor och hållor.</p>	Kostymbyxa ska bäras tillsammans med ljusblå skjorta. Kostymbyxa får bäras vid all tjänstgöring.
Livrem	Livrem ska vara svart.	Livrem får bäras vid all tjänstgöring.

Ytterplagg

Uniformsplagg	Krav på utformning	Krav på bärande
<p>Jacka (principskisser)</p> 	<p>Jacka ska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vara blå, 2. minst nå ned till höften, 3. inte vara längre än till knäets underkant, 4. ha fast monterade ärmblem på båda ärmarna, 5. ha hållare för bricka på höger bröst, 6. ha funktionsbeteckning för bröst, och 7. ha funktionsbeteckning för rygg. <p>Placering av fickor får inte påverka placering av funktionsbeteckning.</p> <p>Jacka får</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. förses med 50 mm breda reflexband 50 mm från ärmens och bålens nederkant, 2. ha krage av valfritt snitt, 	<p>Jacka får bäras vid all tjänstgöring.</p> <p>Jacka med löstagbara ärmarna som bärs utan ärmarna</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ska inte bäras tillsammans med kavaj, och 2. ska bäras utanpå föreskrivna uniformsplagg som har ärmblem.

PMFS 2024:XX

	<ol style="list-style-type: none"> 3. ha huva som får vara avtagbar, och 4. ha löstagbara ärmar. 	
Halsduk	Halsduk ska vara blå.	Halsduk får bäras vid all tjänstgöring.
Handskar	<p>Handskar ska vara svarta.</p> <p>Handskar får</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ha extra skydd mot stick- och skärskador, och 2. inte vara förstärkta över knogarna. 	Handskar får bäras vid all tjänstgöring.

Huvudbonad

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Krav på utformning</i>	<i>Krav på bärande</i>
<p>Keps (principskisser)</p> 	<p>Keps ska vara</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. blå, och 2. försedd med mössemblem. <p>Keps får vara fodrad.</p>	Keps får bäras vid all tjänstgöring.
<p>Mössa (principskiss)</p> 	<p>Mössa ska vara</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. blå, 2. av stickat material, och 3. försedd med mössemblem 	Mössa får inte bäras till kostym.
<p>Båtmössa (principskiss)</p> 	<p>Båtmössa ska vara</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. blå, 2. försedd med mössemblem, och 3. försedd med gult fyrkantssnöre. 	Båtmössa får bäras vid all tjänstgöring.

Fotbeklädnad

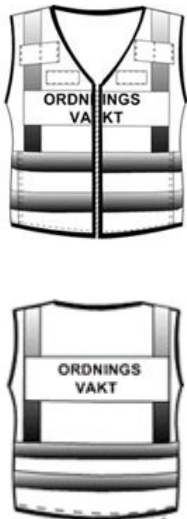

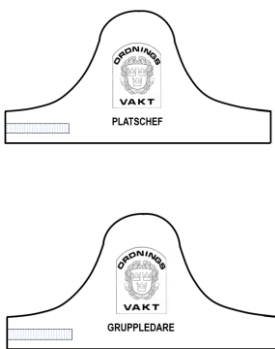
<i>Uniformsplagg</i>	<i>Krav på utformning</i>	<i>Krav på bärande</i>
Strumpor	<p>Strumpor ska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vara enfärgade 	Strumpor får bäras vid all tjänstgöring.

	<ol style="list-style-type: none"> 2. vara svarta eller blå, och 3. täcka anklarna. 	
Skor	<p>Skor ska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vara svarta, 2. ha svarta skosnören och 3. ha högst 5 cm klack. 	Skor får bäras vid all tjänstgöring.
Stövlar	<p>Stövlar ska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vara svarta, 2. ha högst 5 cm klack, och 3. inte vara högre än underkanten av knät. 	<p>Stövlar får bäras vid all tjänstgöring.</p> <p>Byxben får inte stoppas in i stövlar.</p>
Kängor	<p>Kängor ska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vara svarta, och 2. ha svarta skosnören. 	<p>Kängor får bäras vid all tjänstgöring utom tillsammans med kostym.</p> <p>Byxben får inte stoppas in i kängor.</p>
Gummistövlar	Gummistövlar ska vara svarta.	Gummistövlar får bäras vid all tjänstgöring utom tillsammans med kostym.

Varselplagg

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Krav på utformning</i>	<i>Krav på bärande</i>
<p>Varseljacketta (principskisser)</p> 	<p>Varseljacketta ska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. uppfylla kraven enligt standarden EN ISO 20471 klass 3, 2. vara fluorescerande gul, och 3. ha texten ORDNINGSVAKT tryckt i reflekterande material på blå botten fram- och baktill på plagget, 4. ha fast monterade ärmblem, och 5. ha hållare för bricka på höger bröst. 	Varseljacketta får bäras vid all tjänstgöring.

PMFS 2024:XX

<p>Lång varselväst (principskisser)</p> 	<p>Lång varselväst ska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. uppfylla kraven enligt standarden EN ISO 20471 klass 2, 2. vara fluorescerande gul, 3. ha texten ORDNINGSVAKT tryckt i reflekterande material på blå botten på bröst och rygg, och 4. ha hållare för bricka på höger bröst. 	<p>Lång varselväst får bäras vid all tjänstgöring.</p>
<p>Kort varselväst (principskisser)</p> 	<p>Kort varselväst ska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vara fluorescerande gul, 2. ha texten ORDNINGSVAKT tryckt i reflekterande material på blå botten fram- och baktill på plagget, och 3. ha hållare för bricka på höger bröst. 	<p>Kort varselväst får bäras vid all tjänstgöring.</p>
<p>Armbindel (principskiss)</p> 	<p>Armbindel ska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. täcka utsidan av axeln upp till axelsömmen på plagget under armbindeln, och 2. ha ärmblem. <p>Armbindel för platschef ska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vara fluorescerande grön, och 2. ha texten PLATSCHEF. <p>Armbindel för gruppledare ska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vara fluorescerande röd, och 2. ha texten GRUPPLEDARE. 	<p>Armbindel får endast bäras då tre eller fler ordningsvakter arbetar tillsammans.</p> <p>När armbindel används, ska den bäras</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. på vänster arm, 2. av platschef eller gruppledare, och 3. tillsammans med varseljacka, lång varselväst eller kort varselväst.

9 § I tabellen nedan framgår vilka tjänstetecken som ingår i uniform för ordningsvakt och hur de ska eller får bäras.

Med bevakningsföretag avses auktoriserade bevakningsföretag enligt 1 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag.

Tjänstetecken

<i>Tjänstetecken</i>	<i>Krav på utformning</i>	<i>Krav på bärande</i>
<p>Funktionsbeteckning för bröst</p> 	<p>Funktionsbeteckning för bröst ska</p> <ol style="list-style-type: none"> vara av broderad textil, vara 110 mm bred, vara 33 mm hög, ha svart botten, och ha texten ORDNINGSVAKT i gul text i typsnitt Arial Narrow, bold. 	<p>Funktionsbeteckning för bröst ska vara fast monterad på plaggets vänstra bröst.</p> <p>Inga andra funktionsbeteckningar är tillåtna att kombinera med funktionsbeteckning för bröst.</p>
<p>Funktionsbeteckning för rygg</p> 	<p>Funktionsbeteckning för rygg ska</p> <ol style="list-style-type: none"> ha texten ORDNINGSVAKT i typsnitt Arial Narrow, bold, ha ett yttermått om 340 ggr 130 mm med maximalt tillåten avvikelser om 20 ggr 10 mm, och vara reflekterande. 	<p>Funktionsbeteckning för rygg ska vara placerad väl synligt centrerat på ryggens bredaste punkt.</p> <p>Funktionsbeteckning för rygg ska finnas på</p> <ol style="list-style-type: none"> pikétröja, skjorta, och jacka. <p>Funktionsbeteckning för rygg får finnas på</p> <ol style="list-style-type: none"> tröja, kavaj, och kostymväst.
<p>Ärmblem</p> 	<p>Ärmblem ska</p> <ol style="list-style-type: none"> vara av broderad textil, vara rektangulärt med böjd övre kant, vara 85 mm brett, vara 110 mm högt, ha svart botten, ha lilla riksvapnet på mellanblå sköld lagd över två korsande fasces vilande på eklöv, och 	<p>Ärmblem ska vara</p> <ol style="list-style-type: none"> fast monterade på plaggets båda ärmarna, monterade centrerad på ärmarna, och placerade 50 mm nedanför axelsömmen.

	<p>7. ha texten ORD- NINGS ovanför och texten VAKT under skölden med gul text i typ- snitt Arial Nar- row, bold.</p>	
<p>Mösseblem</p> 	<p>Mösseblem ska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vara av broderad textil, 2. vara rektangulärt med böjd övre kant, 3. vara 40 mm brett, 4. vara 55 mm högt, 5. ha svart botten, 6. ha lilla riksvapnet på mellanblå sköld lagd över två korsande fasces vilande på eklöv, och 7. ha texten ORD- NINGS ovanför och texten VAKT under skölden med gul text i typ- snitt Arial Nar- row, bold. 	<p>Mösseblem ska vara fast monterat mitt fram på keps, mössa eller båt- mössa.</p>
<p>Kostymblem</p> 	<p>Kostymblem ska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vara av broderad textil, 2. vara runt, 3. vara 60 mm i diameter, 4. ha svart botten, och 5. ha lilla riksvapnet på mellanblå sköld lagd över två korsande fasces vilande på eklöv. 	<p>Kostymblem ska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vara fast monterat på kostym och kostymväst, 2. placerat med överkanten 10 mm rakt nedanför funktionsbeteckning för bröst, och 3. centrerat i förhållande till funktionsbeteckning.
<p>Företagsblem</p>	<p>Företagsblem ska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vara högst 90 mm brett, 2. vara högst 45 mm högt, och 3. ange vid vilket företag ordningsvaktens är anställd. 	<p>Ordningsvakt som är anställd vid bevakningsföretag ska bära företags- blem.</p> <p>Ordningsvakt som är anställd av annan än bevakningsföretag får bära företags- blem.</p>

		<p>Företagsblem ska monteras</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. på plagg som har ärmblem, 2. på båda ärmarna, och 3. 10 mm under ärmblem.
Uppdragseblem	<p>Uppdragseblem ska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vara högst 90 mm brett, 2. vara högst 25 mm högt, och 3. ange den som har tillstånd att använda ordningsvakt. 	<p>Uppdragseblem får bäras av ordningsvakt om tillståndshavaren begär det.</p> <p>Uppdragseblem ska monteras 10 mm under företagsblem om sådant bärs.</p> <p>Om företagsblem inte bärs ska uppdragseblem monteras 10 mm under ärmblem.</p>
Bricka (militärklämma)	<p>Bricka ska vara</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. av metall eller hårdplast, 2. svart med gul text, och 3. ha ett yttermått om 80 ggr 25 mm med maximalt tillåten avvikelse om 5 ggr 5 mm. <p>Bricka får endast ange en eller flera av följande.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Namn 2. Funktion (platschef eller gruppledare). 	<p>Bricka får bäras vid all tjänstgöring.</p> <p>Bricka ska bäras i hållare för bricka på plaggets högra bröst.</p>

3 kap. Hjälpmedel för våldsanvändning

Batong för ordningsvakt

1 § En ordningsvakt får endast använda batong som uppfyller kraven i 2 §.

2 § Batongen ska

1. vara av expanderbar typ,
2. vara tillverkad av rostskyddat stål,

3. inte vara fjädrande i sidled i någon del,
4. vara minst 40 cm och högst 66 cm i utfällt läge,
5. vara svart,
6. ha en halksäker greppyta av gummmaterial eller liknande,
7. ha en greppyta som är fastsatt på sådant sätt att den inte kan glida eller lossna utan användande av verktyg,
8. vara konstruerad så att den håller sig kvar i infällt respektive utfällt läge, och
9. uppfylla krav på hållfasthet som anges i 3 kap. Technische Richtlinie Einsatzstücke, kurtz und lang 4/2006 eller motsvarande krav.

3 § Batong ska bäras i batonghölster som fästs i utrustningsbälte eller livrem vid midjan.

4 § Batonghölster ska

1. vara konstruerat av hårt syntetmaterial, och
2. inte ha flik, täckning eller annan låsanordning som går över batongens ände.

Handfängsel för ordningsvakt

5 § En ordningsvakt får endast använda handfängsel som uppfyller kraven i 6 §.

Under ledning av och i samverkan med polis får dock ordningsvakt använda andra typer av handfängsel om dessa tilldelats av polisen vid särskilda insatser.

6 § Handfängsel ska

1. vara tillverkat av metall,
2. vara stålfärgat, och
3. uppfylla kraven i 4 och 5 kap. NIJ Standard 0307.01 eller motsvarande krav.

4 kap. Övrig utrustning

Skyddshjälm för ordningsvakt

1 § En ordningsvakt får endast använda skyddshjälm som uppfyller kraven i 2 §.

2 § Skyddshjälm ska

1. vara blå,
2. vara försedd med visir och nackskydd,

3. vara märkt med unikt identifieringsnummer så att den ordningsvakt som bär skyddshjälm kan identifieras, och
4. uppfylla kraven i PSDB Protective Headwear Standard for UK Police (2004), alternativt
5. uppfylla kraven för skyddshjälm som anges i Technische Richtlinie für ein modular aufgebautes System - Schutzhelm, Hör-/Sprechgarnitur, Atemschutzmaske 2011 eller motsvarande krav.

5 kap. Fordon för transport av omhändertagna personer

1 § Transporter av personer som har omhändertagits av ordningsvakter enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. eller polislagen (1984:387) ska göras med personbil (transportfordonet) som uppfyller kraven i detta kapitel. Med personbil avses i dessa föreskrifter personbil klass I enligt 2 § lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner.

2 § Transportfordonet ska uppfylla kraven i 30 § avgasreninglagen (2011:318) för utsläppsklass Euro 6 och säkerhetsklass 5 enligt Euro Ncap-systemet.

3 § Transportfordonet ska vara försett med utvändig märkning med

1. företagets eller tillståndshavarens namn eller logotyp, och
2. ordet ordningsvakt.

Märkningen ska vara läsbar i dagsljus från minst tio meters avstånd och finnas på transportfordonets sidor.

4 § Transportfordonet ska ha insynsskydd.

Insynsskyddet ska

1. utgöras av fast monterad solskyddsfilm eller tonade rutor,
2. ha ett VLT-värde om minst 5 och högst 25 %, och
3. monteras på samtliga rutor bakom fordonets förarplats.

5 § Kurvhandtag får inte finnas vid den plats i transportfordonet där den omhändertagne är placerad.

6 § Dörren i transportfordonet där den omhändertagne är placerad, ska inte vara möjlig att öppna inifrån.

7 § Transportfordon där den omhändertagne transporteras i första sätesraden bakom förarplatsen ska vara utrustat med sparkskydd mellan framsätena.

Sparkskyddet ska

1. vara varaktigt infäst i fordonets chassi och mittkonsol så att sparkskyddet inte kan rubbas med handkraft eller sparkar,
2. vara monterat så att mellanrummet mellan stolsrygg och sparkskydd inte överstiger 5 cm när stolen är i bakersta läget,

3. vara monterat så att framstolarnas inställningsmöjligheter inte försämras,
4. vara minst 70 cm högt men inte högre än till nackskyddets mittlinje,
5. ha en stomme av metall,
6. ha mjukt rundade kanter med en radie om minst 3,2 mm, och
7. ha överdrag i mjuk plast, textil eller skinn.

8 § Transportfordonet ska vara utrustat med första hjälpen-utrustning. Första hjälpen-utrustning ska minst bestå av följande.

1. Munskydd för HLR,
2. självventilerande traumaförband (chest seal),
3. avsnörande förband av tourniquet-typ,
4. blodstoppande förband,
5. sterila förband,
6. dauerbinda,
7. plåster,
8. sax,
9. sårtvätt,
10. ögonskölj, och
11. värmefilt.

6 kap. Undantag

1 § Polismyndigheten får besluta om undantag från dessa föreskrifter om det finns särskilda skäl.

-
1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den xxxx.
 2. Genom föreskrifterna upphävs xxxx.
 3. 5 kap. tillämpas inte på transportfordon som har godkänts för transport enligt 9 kap. 14 § Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd (PMFS 2017:12) om ordningsvakter.
 4. Overall som uppfyller kraven i Polismyndigheten föreskrifter och allmänna råd (PMFS 2017:12) får användas till utgången av 2027.
 5. Expanderbar batong som uppfyller kraven i Polismyndigheten föreskrifter och allmänna råd (PMFS 2017:12) får användas till utgången av 2030.
 6. Undantag som har meddelats med stöd av Polismyndigheten föreskrifter och allmänna råd (PMFS 2017:12) eller föreskrifter som dessa har ersatt, upphör att gälla senast vid utgången av 2027.

På Polismyndighetens vägnar

PETRA LUNDH

XXXX
(Rättsavdelningen)

REMISSVERSION - EJ BESLUTAD

Konsekvensutredning av Polismyndighetens föreskrifter om utrustning för ordningsvakter

Polisen

Diariernr A482.566/2024

Saknr

Datum 2024-11-12

Version 00.90

Informationsklass Öppen

Nationella operativa avdelningen, Operativa enheten

Läsanvisning

Förslag till föreskrifter ska läsas parallellt med avsnitt 4 i detta dokument för bästa möjlighet att förstå bakomliggande motiv för de justeringar som föreslås.

Bla överstrykning markerar inbördes hänvisningar i detta dokument och utgör endast stöd för korrekturläsning. Läsaren kan bortse från dessa överstrykningar.

REMISSVERSION - EJ BESLUTAD

Konsekvensutredning av Polismyndighetens föreskrifter om utrustning för ordningsvakter

Innehåll

1	Det aktuella problemet och vilken förändring som eftersträvas.....	4
1.1	Nuläge och utgångspunkter	4
1.2	Rättsliga förutsättningar - bemyndiganden.....	4
1.3	Förslag till nya föreskrifter	4
1.4	Avgränsningar.....	4
2	Genomförande	5
2.1	Samverkan med branschen	5
2.2	Extern remiss	6
3	Alternativ.....	6
3.1	Konsekvenser om ingen åtgärd vidtas - nollalternativet.....	6
3.2	Styrning genom samverkan och vägledning riktat till branschen....	6
3.3	Styrning genom utvecklade föreskrifter om utrustning för ordningsvakter	6
3.4	Val av lämpligaste alternativet	7
4	Beskrivning av förslaget – innehållet i föreskrifterna.....	7
4.1	1 kap. Inledande bestämmelser	7
4.2	2 kap. Uniform för ordningsvakt	7
4.2.1	Allmänt om uniform	8
4.2.2	Uniformsplagg	9
4.2.2.1	Ändringar och förtydliganden	9
4.2.3	Tjänstetecken.....	12
4.2.3.1	Syfte och principer	12
4.2.3.2	Särskilt om användande av lilla riksvapnet	12
4.2.3.3	Tjänstetecken som inte ändras.....	13
4.2.3.4	Tjänstetecken som tas bort	13
4.2.3.5	Tjänstetecken som förtydligas eller justeras	14
4.2.3.6	Förslag på nytt tjänstetecken för uppdragsgivare	15
4.2.3.7	Tjänstetecken som har övervägts	16
4.3	3 kap. Hjälpmedel vid våldsanvändning.....	16
4.3.1	Krav på att viss utrustning ska bäras i utrustningsbälte eller livrem	16
4.3.2	Batong för ordningsvakt	17
4.3.2.1	Nu gällande föreskrifter	17
4.3.2.2	Polismyndighetens förslag och bedömning.....	17
4.3.2.3	Teknisk standard för batong.....	17
4.3.2.4	Nya regler om batonghölster	18
4.3.3	Handfängsel för ordningsvakt	18
4.3.3.1	Nu gällande föreskrifter	18
4.3.3.2	Polismyndighetens förslag och bedömning.....	18
4.3.3.3	Teknisk standard för handfängsel av metall.....	18
4.4	4 kap. Övrig utrustning	19
4.4.1	Skyddshjälm	19
4.4.2	Utrustning som inte regleras.....	20

4.5	Hjälpmedel som tas bort	20
4.6	Hjälpmedel som regleras på annat sätt	20
4.6.1	Skjutvapen	21
4.7	Hjälpmedel som har övervägts	21
4.7.1	OC-spray och elchockvapen	21
4.7.2	Sköld	21
4.7.3	Andra kroppsskydd	22
4.8	5 kap. Fordon för transport av omhändertagna personer	22
4.8.1	Nu gällande föreskrifter	22
4.8.2	Polismyndighetens förslag och bedömning	22
4.9	6 kap. Undantag	24
5	Kostnader	24
5.1	Beräkning av förslagets kostnader och intäkter	24
5.2	Kostnader för staten	24
5.3	Kostnader för kommuner och regioner	25
5.4	Kostnader för företag och enskilda	25
6	Bedömningar	26
6.1	Förslagets överensstämmelse med internationella standards eller standards inom EU	26
6.2	Bedömning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten	27
6.3	Bedömning av om förslaget inskränker det kommunala självstyret	28
6.4	Bedömning av förslagets effekter på kostnader för det offentliga	28
7	Andra konsekvenser	28
7.1	Beskrivning av andra relevanta konsekvenser	28
7.2	Begränsande åtgärder	28
7.3	Tidpunkt för ikraftträdande	29
7.4	Behov av särskilda informationsinsatser	29
7.5	Utvärdering av konsekvenser	29

1 Det aktuella problemet och vilken förändring som eftersträvas

Av 6 § 1 förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar framgår att en konsekvensutredning ska innehålla en redogörelse för det aktuella problemet och vilken förändring som eftersträvas.

1.1 Nuläge och utgångspunkter

Med anledning av att ny lag (2023:421) och förordning (2023:422) om ordningsvakter trädde i kraft den 1 januari 2024, beslutade Polismyndigheten den 4 december 2023 om ändringsföreskrifter¹ för ordningsvakter. Ändringsföreskrifterna trädde ikraft 1 januari 2024. Ändringarna syftade till att göra nödvändiga anpassningar i myndighetens föreskrifter till ny lag och förordning. Vid den senaste översynen fanns inte utrymme att ta om hand vissa frågor, exempelvis framtagande av tekniska regler om ordningsvaktens utrustning och liknande. Detta eftersom tekniska föreskrifter ska genomgå en anmälningsprocedur som följer av Sveriges medlemskap i EU.²

1.2 Rättsliga förutsättningar - bemyndiganden

Av 11 § förordningen om konsekvensutredningar framgår att en konsekvensutredning ska innehålla uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslut grundar sig på. I detta fall grundar sig de föreslagna föreskrifterna på 20 § första stycket 3 ordningsvaktförordningen, enligt vilken Polismyndigheten får meddela ytterligare föreskrifter om ordningsvaktens utrustning.

1.3 Förslag till nya föreskrifter

De nya föreskrifterna syftar till att reglera utrustning för ordningsvakter på ett tydligt och rättssäkert sätt. Ett mål med den nu aktuella översynen är att de tekniska krav som ställs på utrustning i förslaget, ska kunna granskas genom det anmälningsförfarande som följer av EU-rätten. Detta för att säkerställa att regleringen är förenlig med de krav som följer av Sveriges medlemskap i den Europeiska unionen. Förslag till nya föreskrifter beskrivs mer ingående i kapitel 4 i denna konsekvensutredning.

1.4 Avgränsningar

I Polismyndighetens nu gällande föreskrifter och allmänna råd (PMFS 2017:12) om ordningsvakter finns föreskrifter om tillstånd att använda ordningsvakter samt förordnande och utbildning av ordningsvakter. Dessa föreskrifter kommer att ses över i nästa steg av den pågående översynen av gällande föreskrifter och allmänna råd och behandlas därför inte i denna konsekvensutredning.

¹ Föreskrifter (PMFS 2023:18) om ändring i Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd (PMFS 2017:12) om ordningsvakter.

² Förordning (1994:2029) om tekniska regler.

Viss utrustning som regleras i förslaget används även av andra kategorier av bevakningspersonal så som väktare och skyddsvakter. Exempel på utrustning som används av flera kategorier av bevakningspersonal är handfängsel, batong och emblem. Polismyndigheten har övervägt att låta förslaget om nya föreskrifter för utrustning för ordningsvakter i tillämpliga delar även gälla för andra kategorier av bevakningspersonal. Polismyndigheten har dock bedömt att det i nuläget är prioriterat att i första hand se över föreskrifter om utrustning för ordningsvakter så att syftet med ny lag och förordning om ordningsvakter kan uppnås. Förslaget har därför avgränsats till att gälla enbart utrustning för ordningsvakter. Detta hindrar dock inte att arbetet med de nu föreslagna föreskrifterna om utrustning för ordningsvakter i vissa delar kan bidra till framtida vidareutveckling av föreskrifter som reglerar utrustning för andra kategorier av bevakningspersonal.

Förslaget reglerar endast utformning av utrustning för ordningsvakter samt föreskriver hur uniform och utrustning ska eller får bäras av ordningsvakter. Bestämmelser som reglerar när en ordningsvakt ska använda eller bära viss utrustning regleras som huvudregel således inte i dessa föreskrifter. Om det finns behov av ytterligare regler om användande av utrustning, kommer dessa hanteras i övriga delar av föreskrifter om ordningsvakter som ses över i nästa steg.

Förslaget avser att reglera sådan utrustning som samtliga ordningsvakter ska använda eller kan komma att behöva. Utrustning som används i ovanliga situationer tas inte upp i detta förslag.

2 Genomförande

2.1 Samverkan med branschen

Under framtagandet av förslag till nya föreskrifter om utrustning för ordningsvakter har samverkan med bevakningsbranschen i huvudsak skett vid två tillfällen.

Den 19 juni 2024 hölls ett samverkansmöte med företrädare för bevakningsbranschen genom Bevakningsbranschens Yrkes och Arbetsmiljönämnd, Bevakningsbranschens Intresseförening och Almega Säkerhetsföretagen. Vid mötet redovisade Polismyndigheten hur långt man hade kommit med förslag till nya föreskrifter om utrustning för ordningsvakter samt föreslog en fördjupad samverkan om vissa detaljer.

En hearing genomfördes med branschföreträdare den 22 augusti 2024. Syftet med hearingen var att diskutera föreslagna förändringar och förtydliganden i förslag till nya föreskrifter. Branschens behov av funktionsbeteckningar och tjänstetecken för ordningsvakter hade särskilt fokus. Inför hearingen hade deltagarna fått ta del av underlag i form av utredningsmaterial, utkast till föreskrifter samt frågeställningar. De synpunkter som framfördes har arbetats in i förslaget där så anges.

Utöver den samverkan som beskrivs ovan, har viss samverkan skett med branschföreträdare genom enskilda förfrågningar om behov och utformning av vissa utrustningsdetaljer.

2.2 Extern remiss

Förslag till föreskrifter och tillhörande konsekvensutredning kommer att/ha remitterats till berörda myndigheter, företag och organisationer.

Följande synpunkter har inkommit.

Xxx
Yyy
Zzz

3 Alternativ

Av 6 § 2 förordningen om konsekvensutredningar framgår att en konsekvensutredning ska redogöra för vilka konsekvenser som bedöms uppstå om ingen åtgärd vidtas. I punkt 3 samma bestämmelse anges att en konsekvensutredning ska innehålla en redogörelse för de alternativ som finns för att uppnå förändringen, inklusive för- och nackdelar med sådana alternativ.

3.1 Konsekvenser om ingen åtgärd vidtas - nollalternativet

Att behålla nuvarande reglering i oförändrad form skulle innebära att de otydligheter som finns om ordningsvaktens utrustning kvarstår. Nollalternativet bedöms därför inte bidra till att uppnå den önskade förändringen, varför detta alternativ inte har utretts närmare.

3.2 Styrning genom samverkan och vägledning riktad till branschen

Ett alternativ till föreskrifter skulle kunna vara att genom samverkan och vägledning till branschen försöka uppnå syftet med de nu föreslagna föreskrifterna. En möjlig fördel med en sådan lösning skulle vara att det ökar flexibiliteten för branschen jämfört med bindande regler. Nackdelarna i form av otydlighet och därav följande rättsosäkerhet leder dock till att Polismyndigheten inte bedömer att en sådan lösning fullt ut skulle bidra till att syftet med förslaget uppnås.

3.3 Styrning genom utvecklade föreskrifter om utrustning för ordningsvakter

Det förslag till nya föreskrifter om utrustning för ordningsvakter som har tagits fram, syftar till att förtydliga och precisera de krav som Polismyndigheten ställer på utrustning, fordon mm som används av ordningsvakter.

Polismyndigheten bedömer att de föreslagna preciseringarna bidrar till ökad tydlighet om reglernas faktiska innebörd.

3.4 Val av lämpligaste alternativet

Enligt 6 § 4 förordningen om konsekvensutredningar ska en konsekvensutredning redovisa det eller de alternativ som bedömts lämpligast samt skälen för en sådan bedömning.

Några andra alternativ än nollalternativet och styrning genom samverkan och vägledning har inte kunnat identifieras. Polismyndigheten bedömer att en tydligare och mer preciserad reglering i enlighet med förslaget är den lämpligaste lösningen. En sådan lösning bidrar till ökad rättssäkerhet för branschen jämfört gällande föreskrifter, som i vissa delar upplevs som otydliga och oprecisa. Tydligare regler om ordningsvaktens utrustning bör medföra att det blir enklare för företag inom bevakningsbranschen att ställa rätt krav vid upphandling av utrustning för ordningsvakter. Vidare innebär preciserade regler om transportfordon att nuvarande förfarande med ansökan om godkännande av transportfordon kan slopas. Detta innebär en effektivisering för både företag och myndigheter som berörs.

Polismyndigheten bedömer sammantaget att det finns skäl att föreskriva om utrustning för ordningsvakter i enlighet med förslaget.

4 Beskrivning av förslaget – innehållet i föreskrifterna

Enligt 7 § första stycket 1 förordningen om konsekvensutredningar ska en konsekvensutredning innehålla en beskrivning av det som föreslås. Polismyndigheten föreslår i detta fall nya föreskrifter om utrustning för ordningsvakter så som uniform, hjälpmedel för våldsanvändning och fordon för transport av omhändertagna.

4.1 1 kap. Inledande bestämmelser

1 § är en ny inledande bestämmelse som beskriver vad föreskrifterna reglerar. 2 § hänvisar till övriga föreskrifter och allmänna råd om ordningsvakter, dvs. det som idag regleras i Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd (PMFS 2017:12) om ordningsvakter. De delar av gällande föreskrifter som inte rör utrustning för ordningsvakter, är också föremål för översyn. Målet är att både föreskrifter om utrustning för ordningsvakter och föreskrifter om bland annat tillstånd och förordnande för ordningsvakter beslutas samtidigt. Först då detta sker kan PMFS-nummer anges i bestämmelsen.

4.2 2 kap. Uniform för ordningsvakt

Bestämmelserna i detta kapitel reglerar vilka plagg och tjänstetecken som ingår i uniform för ordningsvakter och hur dessa ska bäras. Motsvarande bestämmelser finns i 9 kap. 1 § och bilaga 4 till gällande föreskrifter.

4.2.1 Allmänt om uniform

Bestämmelserna i **1 § första stycket** motsvarar vad som föreskrivs i 9 kap. 1 § i gällande föreskrifter. Ett språkligt förtydligande har gjorts i förslaget att endast föreskriven uniform får bäras.

1 § andra stycket är nytt jämfört gällande regler och förtydligar att i miljöer och situationer där andra bestämmelser om skyddsutrustning gäller, ska sådan skyddsutrustning ges företräde. Exempel på sådana miljöer kan vara vägområden, byggarbetsplatser, hamnområden eller liknande.

2 § i förslaget förtydligar att uniform utgörs av uniformsplagg och tjänste-tecken.

13 § föreslås generella regler om att uniform ska bäras på sådant sätt att det inger förtroende och i övrigt är förenligt med uppdraget som ordningsvakt. Skälet för tillägget är att betona att uniformen är en viktig del av att inge förtroende och att detta är en väsentlig del av uppdraget som ordningsvakt. Syftet är att förhindra att uniformsplaggen bärs på ett sätt som inte kan anses lämpligt för en ordningsvakt utöver vad som regleras i övriga bestämmelser om bärande av uniform.

I bilaga 4 i nu gällande föreskrifter finns en generell regel om att huvudbonad alltid ska bäras utomhus, vid idrotsevenemang och vid bevakning i kollektivtrafik. Denna regel återfinns nu i **4 §** i förslaget. Skälet att lägga dessa regler i en egen föreskrift är att lyfta fram och förtydliga att huvudbonad alltid ska bäras i de sammanhang som finns angivna i bestämmelsen.

I **5 § i** förslaget anges att uniformsplagg ska vara tillverkade av lämpliga och sedvanliga material för uniformer. Lämpliga material bör vara sådana material som bidrar till uniformsplaggets funktion och uniformens enhetliga intryck. Med sedvanliga material avses att de material som väljs för uniformsplagg bör vara det som förväntas av liknande plagg som används i samhället i övrigt. Bestämmelsen är generell och syftar till att undvika att uppenbart olämpliga, ovanliga eller extrema material väljs vid framställning av uniformsplagg. Skälet för att undvika sådana material är att det inte skulle bidra till ett enhetligt intryck, vilket är huvudsyftet med uniform. Polismyndigheten bedömer samtidigt att det inte är motiverat att i detalj ange vilka exakta material som uniformsplagg ska vara tillverkade av. En alltför detaljerad reglering av materialkrav för uniformsplagg skulle kunna leda till ökade kostnader för ordningsvaktsföretagen och begränsa framtida utveckling av plagg i takt med att vidareutvecklade material kommer ut på marknaden.

Av **6 och 7 §§** framgår vilka färger som är tillåtna, hur dessa definieras och mäts. Färgerna har inte ändrats i förslaget och motsvarande definitioner finns i bilaga 4 till gällande föreskrifter. Ett minimalt förtydligande har gjorts så att benämningen blå för färg på vapensköld har ändrats till mellanblå i förslaget. Specifikationen enligt NCS är dock densamma, vilket innebär att den blå färg som tidigare angavs för vapensköld på emblem inte har ändrats. Syftet med

justeringen är att minska risken för sammanblandning med den blå som används för andra plagg m.m. i föreskrifterna.

Färg för uniform för ordningsvakter har reglerats i Polismyndighetens föreskrifter med hjälp av så kallade NCS⁵-koder sedan 2010. NCS står för Natural Color System och är en internationell standard för att beskriva färger.⁶ En ordningsvakt måste försäkra sig om att den bär föreskriven uniform. I praktiken blir det dock den som tillverkar eller köper in uniformsplagg som måste se till att de aktuella plaggen uppfyller de föreskrivna kraven. Analys av färgprover bör genomföras av auktoriserade laboratorier och bedömningarna bör ta hänsyn till sådant som material, struktur, ljusförhållanden och finish.

4.2.2 Uniformsplagg

Av 8 § samt de tabeller som ingår i paragrafen framgår vilka uniformsplagg som är tillåtna samt hur dessa ska bäras. För att förenkla för läsaren har den inbördes ordningen systematiserats och plaggen har grupperats enligt följande principer:

- tröjor
- skjortor
- byxor
- kostym
- ytterplagg
- huvudbonad
- fotbeklädnad
- varselplagg.

Utformningen av de tabeller och skisser som finns i bilaga 4 i nu gällande föreskrifter har arbetats om för att förtydliga vad som är tvingande krav för ett uniformsplagg (exempelvis pikétröja *ska* vara blå) och vad som är valbart (exempelvis att ljusblå skjorta *får* ha lång eller kort ärm). Vidare förtydligas i förslaget att skisser är principskisser. Det innebär att inga exakta snitt, mått eller proportioner ska utläsas ur skissen, utan uniformsplagget ska kännas igen enligt principskissen. Föreskrifter som innebär krav på plaggets utformning har samlats i mittenkolumnen och krav på hur plagget ska bäras anges i högerkolumnen.

4.2.2.1 Ändringar och förtydliganden

Följande förtydliganden och ändringar föreslås jämfört gällande föreskrifter.

Krav på att vissa överkroppsplagg ska bäras instoppade i linning har förtydligats. Syftet är att uppnå ett enhetligt bruk av plaggen som efterliknar de krav som ställs på polisens bärande av uniform. Ett enhetligt användande av uniformsplagg utgör en garant för att uniformen ska uppfattas just som en uniform. En enhetlig uniform bidrar även till att stärka allmänhetens möjlighet

⁵ Natural Color System

⁶Svenska institutet för standarder, <https://www.sis.se/nyheter-och-press/nyheter/ncs-atlas-reviderad--kompletterad-med-lagkulorta-farger/>, läst 10 maj 2024.

att känna igen ordningsvakter och att inge allmänheten förtroende för ordningsvakterna.

För samtliga uniformsplagg har angivande av material, så som att ett plagg får vara av så kallat funktionsmaterial, tagits bort. Syftet med att ta bort sådana regler är att det öppnar för tillverkare, inköpare och användare att utforma plaggen utifrån olika behov. Exempelvis kan kraven på jacka uppnås såväl för en vattenavvisande jacka som för en vattentät regnjacka. Krav på materialets kvalitet kvarstår dock för vissa plagg (så som trikså, stickat, vävt och liknande).

I gällande föreskrifter utgör knappar tjänstetecken. Detta härrör från hur man inom Polismyndigheten och Försvarmakten har använt uniformsknappar. I förslaget betraktas knappar till uniform inte som tjänstetecken. Regler om knappar återfinns i förslaget istället tillsammans med det uniformsplagg som knapparna hör till och är oförändrade jämfört gällande föreskrifter om knappar.

I förslag till reviderade föreskrifter föreslår Polismyndigheten att det som i nu gällande föreskrifter betecknas som "namnhållare" på överkroppsplagg ändras till "hållare för bricka". Detta för att förtydliga att bricka kan användas även för att ange annat än namn (se vidare under [avsnitt 4.2.3.6 nedan](#))

Ett helt nytt plagg införs i form av blå långärmad skjorta. Snittet på plagget motsvarar den vanligt förekommande mörkblå skjorta som många polismän bär. Syftet med att införa plagget är att modernisera ordningsvaksuniformen genom att införa ett funktionellt plagg som har uppskattats av många poliser. Förslag på krav på bärande av denna skjorta är snarlika de krav som ställs på poliser för motsvarande plagg, men skiljer sig på flera punkter från hur den redan tillåtna långärmade ljusblå skjortan i ordningsvaksuniformen ska bäras. Detta nya plagg får inte bäras tillsammans med slips eller kostymplagg men får bäras med uppkavlade ärmar som yttersta plagg.

Benämningen på bälte ändras till utrustningsbälte för att förtydliga att utrustningsbälte är en bäranordning för utrustning (se även [avsnitt 4.3.1 nedan](#))

I gällande föreskrifter är det ett krav att hudfärgade strumpbyxor ska bäras till kjol. Regeln har flyttats till avsnittet om kjol och utvidgats så att även svarta strumpbyxor är tillåtna för ordningsvakter.

Overall föreslås utgå som uniformsplagg eftersom Polismyndigheten bedömer att det saknas efterfrågan på detta plagg. Vid sökningar på butiker som saluför utrustning för ordningsvakter har inga overaller hittats. En övergångsbestämmelse införs dock för att säkerställa att eventuella overaller som finns inom branschen får användas till utgången av 2027.

Reglerna om huvudbonader har förenklats och förtydligats i förslaget. I nu gällande föreskrifter har samtliga huvudbonader beteckning "mössa" med olika tillägg. I förslaget har huvudbonaderna fått mer unika benämningar så

som keps, mössa och båtmössa. Detta för att enklare kunna referera till de olika huvudbonaderna och minska risken för sammanblandning.

Reglerna för fotbeklädnader är oförändrade jämfört gällande regler, förutom att strumpor även får vara blå i förslaget. De justeringar som har gjorts är endast av språklig karaktär med vissa förtydliganden gällande krav på bärande.

Armbindlar diskuterades med branschföreträdare vid hearing den 22 augusti 2024. Önskemål som framfördes då var att det bör vara ett krav att armbindlar ska bäras tillsammans med varselväst och att de endast får bäras då flera ordningsvakter arbetar tillsammans. Behovet av att ha armbindel på ena eller båda armarna diskuterades och varken branschen eller Polismyndigheten ser behov av att ställa krav på att armbindel ska bäras på båda armarna.

Bestämmelser om armbindel, som tidigare fanns i löptext i inledningen av bilaga 4, har lagts in i tabellen i anslutning till varselplagg. Reglerna har preciserats och ett förtydligande har gjorts att bärande av armbindel endast får ske då tre eller fler ordningsvakter arbetar tillsammans. Skälet för denna begränsning är att Polismyndigheten anser att det inte finns behov av att utmärka arbetsledare eller platschefer bland ordningsvakter som inte arbetar i grupp.

Vidare föreslås armbindlar få föras antingen med texten platschef (som ska kunna användas av den högst ansvarige ordningsvakten på platsen eller vid insatsen) eller texten gruppleddare (som ska kunna användas av den ordningsvakt som leder en grupp av ordningsvakter). Om många ordningsvakter arbetar vid en insats kan det finnas ett behov av att dela in dessa i flera grupper och då ha flera gruppleddare som är underställda en platschef. Grundregeln är att det ska vara frivilligt att bära armbindlar, men polis kan genom sin ledningsrätt kräva att armbindlar bärs i samband med vissa insatser där polis och ordningsvakter samverkar, exempelvis vid högriskmatcher.

Av gällande föreskrifter framgår att varseljacka och varselvästar får föras med texten arbets- respektive gruppleddare. Denna möjlighet tas bort i förslaget då Polismyndigheten anser att armbindlar med de preciseringar som anges ovan på ett tydligare och mer enhetligt sätt visar vem som är ansvarig. Polismyndigheten har inte uppfattat att varselplagg med beteckningen arbets- respektive gruppleddare används i någon omfattning av ordningsvakter. Konsekvensen av att ta bort dessa regler bör därmed bli begränsade eller obetydliga.

I gällande föreskrifter anges att kostymväst, varselvästar och varseljacka får innehålla skyddsväst. I förslaget har detta tagits bort ur beskrivningen av de nyss uppräknade plaggen. Polismyndigheten ser inte något skäl till att reglera om ett plagg får innehålla skyddsväst eller ej, så länge plagget i övrigt utformas i enlighet med föreskrifterna så att ett uniformt intryck uppnås. Att det i förslaget inte uttryckligen står att vissa plagg får innehålla skyddsväst, innebär alltså inte något hinder mot att plagg utformas med integrerade skyddsfunktioner. Vad som bärs under föreskrivna uniformsplagg regleras inte

heller, vilket innebär att skyddsväst exempelvis kan bäras under reflexjacka utan att det strider mot föreskrifterna.

4.2.3 Tjänstetecken

9 § med tillhörande tabell reglerar vilka emblem och beteckningar som är tillåtna samt hur dessa ska bäras. Motsvarande bestämmelser finns i bilaga 4 till gällande föreskrifter.

4.2.3.1 Syfte och principer

Tjänstetecken för ordningsvakter har i stor utsträckning samma syfte som inom polisen. Tjänstetecken ska tydliggöra sådant som funktion och behörighet hos en individ. För ordningsvakter är tjänstetecken en viktig signal gentemot allmänheten som signalerar att företrädare för ordningsmakten finns närvarande. För ordningsvakter tillkommer syftet att tjänstetecken också ska underlätta samverkan mellan polis och ordningsvakter. Att synliggöra exempelvis tjänstegrad är inte ett syfte med tjänstetecken för ordningsvakter på så sätt som det är inom polisen.

Tjänstetecken för ordningsvakter ska så långt möjligt följa samma principer som tjänstetecken för poliser. Samtidigt ska risken för förväxling med polisman minimeras, vilket är ett krav enligt 18 § förordning (2023:422) om ordningsvakter. Tjänstetecken för ordningsvakter ska vara tydliga, funktionella och kostnadseffektiva i förhållande till behov och förväntad effekt. Följande övergripande principer för placering av tjänstetecken på uniform för ordningsvakter föreslås för att underlätta igenkänning och skapa ett enhetligt, lättbegripligt system för bärande av tjänstetecken.

- Vänster bröst används för funktionsbeteckning för ordningsvakt.
- Höger bröst används för bricka med uppgifter om vissa funktioner och namn.
- Ärmar används för ärmemblem och emblem som visar anställningsställe och uppdragsgivare.

Principerna har diskuterats med branschföreträdare vid hearing den 22 augusti 2024. Polismyndigheten har efter hearingen gjort en mindre justering av förslag till principer som diskuterades då. Detta eftersom information om både uppdragsgivare och vissa funktioner på bricka (vilket föreslogs inledningsvis, exempelvis ”gruppledare” tillsammans med kommunnamn eller -logotyp på samma bricka) riskerar att leda till felaktiga slutsatser.

4.2.3.2 Särskilt om användande av lilla riksvapnet

Lilla riksvapnet används som en del i emblem för ordningsvakter och andra vaktkategorier. Användande av riksvapnet är reglerat i lagen (1982:268) om Sveriges riksvapen, lagen (1970:498) om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar samt förordningen (2019:167) om vissa officiella beteckningar. Frågan om användande av lilla riksvapnet i emblem för ordningsvakter är under utredning. Resultatet av utredningen kommer att påverka den slutliga utformningen av föreskrifterna. Polismyndighetens utgångspunkt är att lilla riksvapnet ska kunna användas i emblem för ordningsvakter på

samma sätt som tidigare. Emblem för ordningsvakter har funnits under lång tid och är väletablerat. Det finns inga uppenbara skäl att verka för en ändring av emblemet. Innan nya föreskrifter om uniform m.m. för ordningsvakter beslutas kommer samtliga emblem som förekommer i tjänstetecken ses över så att alla emblem så långt möjligt har ett enhetligt utseende.

Figur 1. Emblem för bland annat ordningsvakter. Emblemet används också för andra typer av vakt- och tillsynspersoner så som skyddsvakter, sjöfarts- och hamnskyddskontrollanter samt jakt- och fisketillsynspersoner.

4.2.3.3 Tjänstetecken som inte ändras

Följande tjänstetecken för ordningsvakter ändras inte i förslaget i förhållande till gällande föreskrifter:

- funktionsbeteckning för bröst och rygg
- emblem för ärm, mössa och kostym.

Emblem för ordningsvakter består av ett märke på svart botten bestående av en sköld med lilla riksvapnet lagd över två korsande fascies vilande på eklöv. Antalet eklöv i eklövskransen på vardera sida om sköldens övre del varierar mellan sex och åtta i underlag som Polismyndigheten har tillhandahållit tidigare och i de skisser som finns i gällande föreskrifter. Beskrivningen av emblem för ordningsvakter tar inte sikte på antal eklöv. Polismyndigheten bedömer att en varians mellan sex och åtta eklöv på vardera sida om sköldens övre del är acceptabel för emblem som nu är i bruk. För att underlätta för ordningsvaktsföretagen att göra rätt bör dock emblemen i detta avseende vara lika. Polismyndigheten har för avsikt att då frågan om användande av lilla riksvapnet är utredd och innan nya föreskrifter beslutas, ta fram skisser över emblem som har samma antal eklöv i emblemets övre del.

Skälen för att inte ändra dessa tjänstetecken är att de är väl inarbetade, spridda och fungerande. Vissa marginella förtydliganden kommer att föreslås så att regler för utformning (bland annat gällande antal eklöv i ordningsvaktsembleet, se vidare under [avsnitt 4.2.3.2](#) ovan) och bärande blir tydligare och mer enhetlig.

Branschföreträdare har vid hearing den 22 augusti 2024 instämt i bedömningen att de ovan uppräknade tjänstetecknen inte bör ändras då de är väl inarbetade och fungerande.

4.2.3.4 Tjänstetecken som tas bort

Knappar

Polismyndigheten överväger att föreslå att knappar fortsättningsvis inte betraktas som tjänstetecken för ordningsvakter. Om krav behöver ställas på knappar görs detta i föreskrifter för de plagg där knapparna ingår (se även [avsnitt 4.2.2.1](#) ovan). Branschföreträdare har vid hearing den 22 augusti 2024 ställt sig bakom förslaget.

Axelmarkering

Av gällande föreskrifter, bilaga 4, framgår att ordningsvakt som är arbetsledare får bära bland annat axelmarkering som visar ordningsvaktens funktion eller uppgift.

Inom Polismyndigheten används axelmarkeringar (axelklaffar och tjänstetecken på axel i form av så kallade axelklaffshylsor) uteslutande för gradbeteckningar som anger vilken tjänstegrad och vilken lednings- eller medarbetarnivå en polisman har. De överkroppsplagg som föreskrivs för ordningsvakter har i normalfallet inte axelklaffar. Det finns inget uttryckligt förbud i gällande föreskrifter mot axelklaffar, men de skisser som finns i gällande föreskrifter visar uteslutande plagg utan axelklaffar. Vid sökningar på bilder på ordningsvakter synes uniformsplagg för överkropp till helt övervägande del sakna axelklaffar. Endast något exempel har hittats där ordningsvaktsplagg har varit försett med axelklaffar.

Om regeln om att ordningsvakt som är arbetsledare får bära axelmarkering kvarstår, finns det en risk att överkroppsplagg i vissa fall utrustas med axelklaffar. Det skulle kunna leda till större variation av uniformen vilket inte är önskvärt. Att införa ett krav på axelklaffar för samtliga uniformsplagg som idag används av ordningsvakter skulle innebära att befintliga plagg behöver kompletteras eller bytas ut till plagg som har axelklaffar, vilket skulle medföra kostnader för ordningsvaktsföretagen. Av 18 § förordning om ordningsvakter (2023:422) framgår att ordningsvaktens klädsel eller tjänstetecken inte ska medföra risk för förväxling med polisman, vilket införande av axelmarkeringar för ordningsvakter i viss utsträckning skulle kunna bida till.

Polismyndigheten ser inte att det finns ett polisiärt behov av att införa gradbeteckningar för ordningsvakter på liknande sätt som inom polisen. Vid samverkan med branschföreträdare den 22 augusti 2024 framkom att branschen inte heller har något behov av axelklaffar eller axelmarkeringar på uniform för ordningsvakter och att den skrivning som finns om axelmarkering i gällande regler kan utgå. Polismyndigheten bedömer sammantaget att axelmarkering så som det anges på första sidan i bilaga 4 till gällande föreskrifter inte fyller någon funktion och därför kan tas bort.

4.2.3.5 Tjänstetecken som förtydligas eller justeras

Företagseblem

Reglerna om företagseblem i nu gällande föreskrifter är otydliga. Polismyndigheten förtydligar i förslaget att företagseblem ska bäras av ordningsvakter verksamma vid bevakningsföretag. Med bevakningsföretag avses sådana företag som anges i 1 § lagen (1974:191) om bevakningsföretag. Av

emblemet ska det framgå vid vilket företag som den aktuella ordningsvakten är anställd. Emblemet ska bäras på båda ärmarna. Detta för att det ska vara enkelt att utläsa vid vilket företag bäraren är anställd. För ordningsvakter som inte är verksamma vid bevakningsföretag ska emblem ska vara tillåtet men inte tvingande att bära.

Bricka (militärklämna) för ordningsvakter

Nu gällande regler om namnbricka och bricka kan tolkas på följande sätt.

- Namnbricka ska förses med ordningsvaktens namn.
- Ordningsvakter som *inte* har arbetsledande uppgifter eller uppdrag får inte ange sin funktion eller uppgift på namnbricka.
- Det är upp till ordningsvakten eller ordningsvaktsföretaget att själva avgöra när bricka ska användas.

Med bricka avses det som i dagligt tal kallas militärklämna, dvs. en ca 8 ggr 3 cm bred metall- eller plastbricka som är vanlig inom många yrkesgrupper, exempelvis inom försvaret och sjukvården. Sådan bricka bör i föreskrifterna inte betecknas namnbricka utan enbart betecknas bricka. Detta för att inte leda läsaren till att tro att namn är en obligatorisk uppgift på bricka. Andra brickor förekommer inte som tjänstetecken för ordningsvakter (men dock för poliser), varför det inte finns någon risk för sammanblandning.

Huvudsyftet med brickan bör vara att visa vilken funktion den aktuella ordningsvakten har, så som arbets- eller gruppleddare. Uppgift om namn bör inte vara tvingande av säkerhetsskäl men möjligt för den som önskar.

I förslag till reviderade föreskrifter om uniformsplagg föreslår Polismyndigheten att det som i nu gällande föreskrifter betecknas som "namnhållare" på överkroppsplagg ändras till "hållare för bricka" (se [avsnitt 4.2.2.1](#) ovan).

Sammantaget skulle de justeringar som föreslås bidra till principen om att höger bröst ska visa uppgifter om vissa funktioner och eventuellt namn.

4.2.3.6 Förslag på nytt tjänstetecken för uppdragsgivare

Polismyndigheten har uppmärksammat att det finns ett behov av att ange för vilken uppdragsgivare en ordningsvakt arbetar. Detta kommer till uttryck genom att vissa uppdragsgivare har tagit fram brickor ("militärklämmor") med uppdragsgivarens logotyp eller namn som ordningsvakter bär. Polismyndigheten vill möjliggöra en enhetlig placering av ett sådant tjänstetecken på uniform för ordningsvakter. Bricka bör dock inte användas för uppgift om uppdragsgivare, då namn eller logotyp för uppdragsgivare *tillsammans* med vissa funktionsbeteckningar på bricka kan sända felaktiga signaler (exempelvis en kommunlogotype tillsammans med funktionsbeteckningen Arbetsledare, då det skulle kunna framstå som att den aktuella ordningsvakten är arbetsledare inom kommunen).

Polismyndigheten föreslår därför att uppdragsgivare kan anges på eget uppdragselement som bärs nedanför företagselement. Om den aktuella

ordningsvakter inte är verksam vid ett bevakningsföretag, och därför inte bär företagsemlen, kan uppdragsemlen istället bäras under ärmemblem.

4.2.3.7 Tjänstetecken som har övervägts

Ett nytt tjänstetecken för transportbehörighet för den som har genomgått utbildning och har tillgång till godkänt transportfordon har övervägts. Polismyndigheten bedömer tillsammans med företrädare för branschen att det inte finns behov av att införa någon form av tjänstetecken för den som har genomgått utbildning för transport av personer som har omhändertagits. Uppgiften om vilken ordningsvakt som är behörig att transportera omhändertagna bör kunna framgå på annat sätt, exempelvis genom utveckling av Nova (databas för avrapportering m.m. för ordningsvakter). Polismyndigheten bedömer även att den begränsade utbildningstiden i detta fall inte motiverar ett utbildningstecken.

4.3 3 kap. Hjälpmedel vid våldsanvändning

4.3.1 Krav på att viss utrustning ska bäras i utrustningsbälte eller livrem

Det finns i gällande föreskrifter inga krav på att viss utrustning ska bäras i utrustningsbälte eller livrem. Vid den utbildning som ges för ordningsvakter i användande av batong, utgår man vid utbildningen från att denna bärs vid midjan. Om batong bärs på annat sätt kommer ordningsvakten inte att kunna använda hjälpmedlet på det mest optimala sättet givet hur handhavandet har tränats under utbildningen.

Det har framförts till Polismyndigheten att den utrustning som ordningsvakter ska bära i utrustningsbälte eller livrem blir alltför tung. Polismyndigheten vill där påminna om att de krav som ställs på att utrustning är fäst i just utrustningsbälte eller livrem är begränsade då detta krav endast omfattar batong (500–600 gram). De flesta ordningsvakter bär även handfängsel (200–300 gram) i utrustningsbälte eller livrem. Hölster eller hållare för dessa två våldshjälpmedel uppskattas väga under 100 gram. Sammantaget ställs således krav på bärande av utrustning i utrustningsbälte eller livrem som motsvarar en vikt på under ett kilo.

Till de utrustningsdetaljer där Polismyndigheten väljer att ställa krav på att dessa ska bäras i utrustningsbälte eller livrem, ska läggas annan utrustning som en ordningsvakt kan behöva, men där ordningsvakten kan välja hur denna bärs. Exempel på sådan utrustning är ficklampa, multiverktyg, handskar och kommunikationsutrustning. Det sistnämnda bärs med fördel på framsidan av axeln för bästa kommunikationsmöjlighet. Som en jämförelse väger polisens ficklampa drygt 200 gram, multiverktyget ca 200 gram och handskar ca 100 gram. Alla dessa utrustningsdetaljer kan som alternativ till bärande i utrustningsbälte eller livrem, bäras i exempelvis benfickor om ordningsvakten föredrar detta.

Polismyndigheten bedömer att den sammanlagda vikten av den utrustning som ska bäras enligt förslaget inte motiverar till att utveckla en särskild utrustningsväst eller att tillåta bärande av våldshjälpmedel på ett mer flexibelt sätt. Se även under avsnitt 4.3.2.4.

4.3.2 Batong för ordningsvakt

4.3.2.1 Nu gällande föreskrifter

Av 9 kap. 2 § i gällande föreskrifter framgår att ordningsvakt ska vara utrustad med batong. Vidare anges i 9 kap. 4 § att endast batong som uppfyller kraven i bilaga 5 får bäras och användas. Hur batong ska vara utformad återfinns också i bilaga 5 till gällande föreskrifter. Där anges att både gummibatong och expanderbar batong får bäras av ordningsvakter.

4.3.2.2 Polismyndighetens förslag och bedömning

Reglerna om batong anges i förslaget i **3 kap. 1 och 2 §§**. Reglerna har förtydligats språkligt och följande ändringar har gjorts.

I det nya förslaget har gummibatong utgått. Gummibatong ingår inte längre i polisens basutrustning, då denna har ansetts otymplig vid användning i yttre tjänst. Endast expanderbar batong är tillåten för polisen. Av samma skäl tas reglerna om gummibatong bort från föreskrifterna om utrustning för ordningsvakter.

Ett minimimått för batong om 40 cm längd införs. Detta bedöms vara rimligt för att batongen ska kunna användas med förväntad effekt. 40 cm är också den minsta längden för batong som Polismyndigheten upphandlar för poliser.

4.3.2.3 Teknisk standard för batong

I 3 kap. **2 § 9** föreslås att batonger för ordningsvakter ska uppfylla krav på hållfasthet som anges i tekniska riktlinjer för batonger som tagits fram av polismyndigheterna i Tyskland.⁷ De aktuella riktlinjerna används av polismyndigheter i flera länder inom och utanför EU vid upphandling av batonger.

Vid upphandling av batonger till den svenska polisen, kompletteras dessa riktlinjer med relativt omfattande falltest av batonger som frysts ned till -30 grader (vilket inte ingår i de tyska riktlinjerna). Polismyndigheten bedömer att krav på sådana test för batonger för ordningsvakter vore alltför långtgående.

Polismyndigheten bedömer att den som upphandlar utrustning inom bevakningsbranschen, liksom den enskilde ordningsvakter som köper in sin egen utrustning, genom att referera till den angivna standarden bör kunna uppfylla kraven i föreskrifterna trots att standarden inte är översatta till svenska.

⁷Se kapitel 3 i Technische Richtlinie Einsatzstöcke, kurtz und lang 4/2006, https://www.dhpol.de/microsite/pti/medien/downloads/richtlinien/technische-richtlinien/einsatzstock/TR-Einsatzstock_04-2006.pdf

4.3.2.4 Nya regler om batonghölster

I **3 kap. 3 §** föreslås en regel som förtydligar att batong ska bäras i batonghölster som fästs i utrustningsbälte eller livrem vid midjan. Regeln är ny, men överensstämmer med det sätt som batonganvändning lärs ut under utbildning för ordningsvakter.

I **3 kap. 4 § 3** föreslås föreskrifter för batonghölster. Skälet för förslaget är att hölstret har en viktig funktion vid användandet av batongen. När batongteknik lärs ut till ordningsvakter, förutsätts att hölstret ska vara av en viss utformning för att underlätta grepp, utfällning m.m. De föreslagna föreskrifterna avser stödja den teknik och det handhavande som lärs ut.

En föreskrift om att batong ska bäras i hölster och att hölstret ska vara fäst i utrustningsbälte eller livrem som är tillåtna enligt föreskrifterna föreslås. Skälet för att förtydliga hur batong ska bäras är att det har kommit till Polismyndighetens kännedom att batong ibland bärs på annat sätt. Om batongen bärs på annat sätt än vid midjan, riskerar de tekniker som lärs ut under utbildningen för ordningsvakter inte bli tillämpbara, vilket talar för att förtydliga att det är ett krav att batong bärs i utrustningsbälte eller livrem runt midjan. **Se vidare under avsnitt 4.3.1 ovan.**

4.3.3 Handfängsel för ordningsvakt

4.3.3.1 Nu gällande föreskrifter

Av 9 kap. 2 § nu gällande föreskrifter framgår att en ordningsvakt ska vara utrustad med handfängsel. I 3 § samma kapitel anges att handfängsel ska vara av metall av den typ som Polismyndigheterna tilldelar poliser. Vidare anges att under ledning av och i samverkan med polis får dock ordningsvakt använda andra typer av handfängsel om dessa tilldelats av polisen vid särskilda insatser.

4.3.3.2 Polismyndighetens förslag och bedömning

I **3 kap. 5 §** anges att en ordningsvakt endast får använda handfängsel som uppfyller kraven i efterföljande bestämmelser. I andra stycket samma bestämmelse anges undantag från huvudregeln så att ordningsvakter under vissa omständigheter även får använda andra typer av handfängsel. I **6 § i** förslaget preciseras hur handfängsel ska vara utformade. Polismyndigheten bedömer att en mer preciserad reglering av handfängsel för ordningsvakter är motiverad, bland annat för att uppfylla kraven i EU-direktiv 2015/1535⁸. Nu gällande regler bör därför kompletteras med en hänvisning till internationell standard för handfängsel av metall NIJ Standard 0307.01 som beskrivs närmare i nästa stycke.

4.3.3.3 Teknisk standard för handfängsel av metall

⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

Det saknas standard inom EU för handfängsel.⁹ Inte heller en sökning på handfängsel eller liknande begrepp på Svenska institutet för standarder (SIS) visar att det finns någon gällande standard för handfängsel som bör tillämpas i Sverige. Vid Polismyndigheten upphandling av handfängsel bygger den tekniska kravspecifikationen i stor utsträckning på en amerikansk standard från National Institute of Justice.¹⁰ Denna standard för handfängsel av metall bedöms vara lätt tillgänglig, allmänt spridd och väl etablerad. Standarden benämns NIJ Standard 0307.01 och 4 kapitlet i dokumentet innehåller tekniska krav på handfängsel av metall. 5 kapitlet i dokumentet innehåller beskrivning av testmetoder för att undersöka om de tekniska kraven uppfylls.

Polismyndigheten bedömer att den som upphandlar utrustning inom bevakningsbranschen, liksom den enskilde ordningsvakter som köper in sin egen utrustning, genom att referera till den angivna standarden bör kunna uppfylla kraven i föreskrifterna trots att standarden inte är översatta till svenska.

4.4 4 kap. Övrig utrustning

4.4.1 Skyddshjälm

I 9 kap 12 § i nu gällande föreskrifter anges att ordningsvakt får bära skyddshjälm efter beslut av Polismyndighet eller när förhållandena så kräver. Hjälmen ska vara blå och av den typ som Polismyndigheten tilldelar poliser.

Föreskrifterna om skyddshjälm har preciserats i förslaget så att de blir enklare att följa för de som berörs och för att uppfylla kraven i EU-direktiv 2015/1535¹¹. Därför föreslås i 2 § att reglerna förtydligas så att skyddshjälm för ordningsvakt uppfyller samma krav som Polismyndigheten ställer vid upphandling av hjälmar för sin personal. Det innebär att skyddshjälm ska vara försedd med visir och nackskydd samt uppfylla antingen kraven i PSDB Protective Headwear Standard for UK Police¹², alternativt uppfylla kraven för skyddshjälm som anges i Technische Richtlinie für ein modular aufgebautes System - Schutzhelm, Hör-/Sprechgarnitur, Atemschutzmaske 2011 som tagits fram av polismyndigheterna i Tyskland¹³. Kraven skulle således bli desamma som gäller idag men med en tydligare hänvisning till de krav som Polismyndigheten ställer på sina hjälmar.

⁹<https://www.cencenelec.eu/>

¹⁰National Institute of Justice, NIJ Standard for Metallic Handcuffs NIJ Standard 0307.01, US Department of Justice 1982, <https://www.ojp.gov/pdffiles1/nij/082981.pdf/>

¹¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster

¹² PSDB Protective Headwear Standard for UK Police (2004), https://ped-cast.homeoffice.gov.uk/standards/21-04_PROTECTIVE_HEADWEAR_STANDARD_FOR%20POLICE_LOW_RES.pdf

¹³Technische Richtlinie für ein modular aufgebautes System- Schutzhelm, Hör-/Sprechgarnitur, Atemschutzmaske, https://www.dhpol.de/microsite/pti/medien/downloads/richtlinien/technische-richtlinien/einsatzhelm/TR-Einsatzhelm_02-2011.pdf

Polismyndigheten bedömer att den som upphandlar utrustning inom bevakningsbranschen, liksom den enskilde ordningsvakter som köper in sin egen utrustning, genom att referera till den angivna standarden bör kunna uppfylla kraven i föreskrifterna trots att standarden inte är översatta till svenska.

I förslaget anges att skyddshjälm ska märkas med unikt identifieringsnummer. Regeln är ny och syftet med regeln är att det ska vara möjligt att identifiera individuella ordningsvakter i samband med insatser där flera ordningsvakter deltar. Enligt förslaget ska det vara upp till ordningsvaktsföretagen att själva svara för system för identifieringsnummer så att systemet möjliggör individuell identifiering av ordningsvakter.

Regler om när skyddshjälm får bäras kommer att preciseras i övriga föreskrifter för ordningsvakter, dvs inte i detta förslag till föreskrifter för utrustning för ordningsvakter, där enbart utrustningen i sig regleras.

4.4.2 Utrustning som inte regleras

Utöver den utrustning som regleras i föreskrifterna, bär och använder ordningsvakter även viss annan utrustning så som mobiltelefon, ficklampa, nycklar, pennor och liknande. Polismyndigheten har inte för avsikt att i föreskrifter reglera sådan utrustning som inte kan anses utgöra uniform eller uniformsdetaljer eller användas som våldshjälpmedel. Ordningsvakter under tjänsteutövning kan bära sådan oreglerad utrustning i den omfattning som kan anses rimlig för att kunna genomföra sitt uppdrag.

4.5 Hjälpmedel som tas bort

I 9 kap. 5 § i nu gällande föreskrifter anges att Polismyndigheten får fatta särskilt beslut att medge en ordningsvakt rätt att under vissa förutsättningar använda hund. Denna möjlighet tas bort i förslaget.

Skälen för att ta bort dessa regler är flera. Hund används framför allt av andra vaktkategorier som i högre utsträckning arbetar ensamma på platser och tider där andra människor sällan uppehåller sig och därför har ett annat behov av egenskydd än vad ordningsvakter har. Ordningsvakter har ett annat uppdrag att verka bland allmänheten i ett ordningshållande och trygghetsskapande syfte. Hunden som ett hjälpmedel för våldsanvändning är i detta syfte sällan befogat och bör endast användas av polis vid de tillfällen det är det. Det finns i dagsläget ett enda gällande beslut från Polismyndigheten för ordningsvakt att använda hund. Det aktuella beslutet är tidsbegränsat till den 5 november 2024.

Polismyndigheten bedömer att behovet av hund för ordningsvakter är ytterst begränsat eller obefintligt. Därför saknas skäl för att sådana regler ska ingå i nu föreslagna föreskrifter.

4.6 Hjälpmedel som regleras på annat sätt

4.6.1 Skjutvapen

Av 9 kap. 6 § gällande föreskrifter framgår att Polismyndigheten får fatta ett särskilt beslut att medge en ordningsvakt rätt att under viss tid och för ett specifikt uppdrag bära skjutvapen i arbetet om det (bland annat) finns synnerliga skäl. Polismyndigheten konstaterar att nu gällande föreskrifter innebär att skjutvapen inte ingår i grundutrustningen för ordningsvakter. Polismyndigheten har inte heller i denna revidering funnit skäl att låta skjutvapen ingå i grundutrustningen varför skjutvapen inte kommer regleras i detta förslag till nya föreskrifter om utrustning för ordningsvakter. Vid kommande översyn av övriga föreskrifter om ordningsvakter, har Polismyndigheten för avsikt att återkomma till frågan om eventuell beväpning av ordningsvakter.

4.7 Hjälpmedel som har övervägts

4.7.1 OC-spray och elchockvapen

Nu gällande föreskrifter reglerar inte OC-spray eller elchockvapen. Polismyndigheten har i arbetet med förslag till föreskrifter om utrustning för ordningsvakter tittat på frågan om att utrusta ordningsvakter med dessa hjälpmedel. Skälet för detta har varit att OC-spray och elchockvapen kan ses som komplement till andra hjälpmedel för vålds användning och att hjälpmedlet används av polisen.

OC-spray och elchockvapen jämställs med skjutvapen och det krävs tillstånd för att inneha dessa enligt vapenlagen (1996:67). Det finns inga särskilda bestämmelser för ordningsvakter, utan det är vapenlagens bestämmelser för enskilda personer respektive auktoriserade bevakningsföretag som får tillämpas. En förutsättning för att bevakningsföretaget ska kunna låna ut ett skjutvapen är dessutom att den anställda vaktaren har meddelats tillstånd att som lån inneha ett sådant vapen. Oaktat om ordningsvakten är anställd i ett auktoriserat bevakningsföretag eller inte blir det en fråga om behov och lämplighet i det enskilda fallet.

Enligt Polismyndighetens bedömning har det inte framkommit skäl att införa extra hjälpmedel för vålds användning i form av OC-spray och elchockvapen för samtliga ordningsvakter. Efterfrågan från ordningsvaksbranschen har varit och är dessutom begränsad. Det saknas även i dagsläget legala förutsättningar att utrusta samtliga ordningsvakter med dessa hjälpmedel. Mot bakgrund av ovanstående föreslår Polismyndigheten därför inte några föreskrifter i detta hänseende.

4.7.2 Sköld

Behovet av att i föreskrifter reglera sköld för ordningsvakter för användning vid särskilda insatser har övervägts. Sköld är inte en utrustningsdetalj som ordningsvakter har ett generellt behov av varför det inte kommer regleras i detta förslag till föreskrifter. Behovet av att vid enskilda tillfällen eller insatser eventuellt utrusta ordningsvakter med sköld skulle kunna regleras i enskilda beslut om tillstånd att använda ordningsvakter eller i tillstånd för allmän sammankomst eller offentlig tillställning. Frågan om ordningsvaktens

eventuella användning och behov av sköld kommer att utredas vidare och vid behov regleras i övriga föreskrifter för ordningsvakter.

4.7.3 Andra kroppsskydd

I arbetet med framtagande av förslag till nya föreskrifter har vissa andra kroppsskydd övervägts, exempelvis överkroppsskydd, benplattor och knäskydd. Att tillåta att sådan utrustning bärs utanpå tillåtna uniformsplagg skulle kunna ge ett ”kombattant” intryck av ordningsvakter, vilket inte är eftersträvänsvärt. Vidare skulle det öppna för ett mer variabelt bärande av olika uniformsdelar, vilket motverkar syftet med att uniform ska vara just enhetlig. Polismyndigheten bedömer dock att sådan utrustning kan vara möjlig att bära *under* tillåtna uniformsplagg i den mån den behövs. Föreskrifter om sådan skyddsutrustning behövs därför inte.

4.8 5 kap. Fordon för transport av omhändertagna personer

4.8.1 Nu gällande föreskrifter

Enligt 9 kap 13 § i nu gällande föreskrifter ska fordon som används för transport av en omhändertagen person vara utrustat med

- skydd som förhindrar insyn genom bilrutor till det utrymme där den omhändertagne är placerad under transporten
- skydd som förhindrar att den omhändertagne kan skada eller på annat sätt fysiskt störa fordonets förare under transporten
- första hjälpen-utrustning.

Vidare får kurvhandtag inte finnas vid den plats i fordonet där den omhändertagne är placerad. Om den omhändertagne är placerad vid en dörr i fordonet ska dörren inte vara möjlig att öppna inifrån.

4.8.2 Polismyndighetens förslag och bedömning

Förslag till nya föreskrifter om fordon för transport innebär att ett förtydligande har införts i 1 § i förslaget om vilka fordon som avses med hänvisning till definition av personbil klass 1 i 2 § i lag (2001:559) om vägtrafikdefinitioner. Med personbil avses således i föreskriften en bil som är försedd med högst åtta sittplatser utöver förarplatsen och är inrättad huvudsakligen för personbefordran.

I 2 § föreslås att fordon för transport ska uppnå utsläppsklass Euro 6 enligt 30 § avgasreninglagen (2011:318) samt en viss säkerhetsklass (Euro Ncap klass 5) för att få användas för transport av omhändertagna. Eftersom det finns möjlighet att införa miljözoner som innebär begränsningar av framförande av personbilar med vissa utsläppsklasser, bedömer Polismyndigheten att kravet på utsläppsklass Euro 6 är motiverat. Detta för att fordon för transport av omhändertagna ska ha garanterat tillträde till i vart fall miljözon 2. Det finns i dagsläget en beslutad miljözon klass 3 i ett begränsat område i Stockholms

innerstad.¹⁴ Miljözon klass 3 ställer högst krav på vilka fordon som får färdas i zonen och innebär att endast rena elfordon, gasfordon med utsläppsklass Euro 6 och bränslecellsfordon tillåts. Polismyndigheten bedömer att sådana krav på transportfordon inte kan motiveras i detta fall. Skälet för att ställa krav på säkerhetsklassning av fordon för transport är att transport av omhändertagna ska ske i fordon av god säkerhetsstandard.

Vidare föreslås i 3 § regler om att transportfordon utvändigt ska vara märkta med bland annat väl synlig logotype för det ordningsvaktsföretag som utför transporten, alternativt en märkning som tydligt anger för vilken tillståndshavare som transporten utförs åt, exempelvis en kommun. Syftet med att ställa krav på utvändig märkning av transportfordon är att undvika oro eller missförstånd som kan uppstå om en omhändertagen person förs in i en omärkt bil. Polismyndigheten bedömer att merparten av de fordon som används av ordningsvaktsföretag redan har sådan märkning som avses, eftersom det redan finns andra intressen av att synliggöra företag som kan komma ifråga för att transportera omhändertagna. Kostnaden för sådan märkning bedöms därför som begränsad för de företag som kan beröras.

Bestämmelsen i 4 § om insynsskydd har specificerats så att det framgår hur insynsskyddet ska vara utformat och monterat. Regeln syftar till att skydda den omhändertagnes integritet.

Bestämmelsen om kurvhantag i 5 § är oförändrad jämfört gällande föreskrifter. Syftet med bestämmelsen är att minska risken för att den som transporteras kan ta spjörn mot kurvhantaget för att sparka eller bända sig loss under transporten. Kurvhantag kan enkelt demonteras och ersättas med en platta av enkel modell för att minska risken för att vassa eller utskjutande delar finns kvar där handtaget tidigare varit monterat. Kostnaden för denna modifiering bedöms som begränsad.

Bestämmelsen i 6 § om att dörr i transportfordon där den omhändertagne är placerad inte ska vara möjlig att öppna från insidan är oförändrad jämfört gällande föreskrifter.

Bestämmelsen om att fordon ska vara utrustat med skydd som förhindrar att den omhändertagne kan skada eller på annat sätt fysiskt störa fordonets förare under transporten finns i 9 kap 13 § andra strecksatsen i gällande föreskrifter. Vid Polismyndighetens bedömning¹⁵ av om det är lämpligt att ordningsvakter genomför en transport, kommer Polismyndigheten att ställa som krav att det alltid ska vara två ordningsvakter vid transport av omhändertagna för att transporten ska anses vara lämplig att genomföra. Regeln syftar till att skydda föraren av fordonet under pågående transport. Reglerna om sparkskydd har preciserats i 7 § i förslag till nya föreskrifter. Första stycket anger att sparkskydd ska finnas i fordon där den som transporteras placeras i första sätesraden direkt bakom förarplatsen. Vid transport av omhändertagna i så kallade

¹⁴ <https://trafik.stockholm/trafiksakerhet-trafikregler/miljozoner/miljozon-klass-3/>

¹⁵ LOB 10 §, PL 29 §

minibussar, där den omhändertagne placeras i bakersta sätesraden, behöver transportfordonet således inte utrustas med sparkskydd. Vidare anges i förslaget till 7 § en rad krav på montering och utformning av sparkskyddet. Kraven utgår från hur motsvarande skydd utformas för polisbilar. Polismyndigheten bedömer att ett sparkskydd som uppfyller kraven bör kunna tillverkas och monteras utan alltför omfattande kunskaper eller kostnader.

Kravet i 7 § punkt 6 motsvarar de krav som ställs i föreskrift nr 21 från FN:s ekonomiska kommission för Europa (FN/ECE) – Enhetliga föreskrifter om typgodkännande av motorfordon med avseende på deras inredningsdetaljer.

Med de preciseringar som föreslås i 7 § bedömer Polismyndigheten att nu gällande krav i 9 kap. 14 § på att fordon för transport av omhändertagna ska godkännas av Polismyndigheten kan utgå. Att transportfordon uppfyller kraven i föreskrifterna kan istället bedömas i samband med tillsyn.

Av 8 § i förslaget följer att transportfordon ska vara utrustat med första hjälpen-utrustningen, vilket är ett krav i 9 kap. 13 § tredje strecksatsen i gällande föreskrifter. Andra stycket preciserar vilken utrustning som minst ska ingå i första hjälpen-utrustning.

4.9 6 kap. Undantag

Bestämmelsen om möjlighet att medge undantag förändras på så sätt att ett beslut om undantag inte behöver föregås av en ansökan. Polismyndigheten kan därmed på eget initiativ besluta om undantag från föreskrifterna.

Om det uppstår ett behov av att besluta om undantag, bör behovet av undantaget vägas mot effekten av det avsteg från föreskrifterna som undantaget innebär. Eventuella beslut om undantag bör vara väl motiverade och tydligt ange vilken annan lösning som eventuellt krävs för att kompensera för undantaget. Dessa krav på motivering gäller dock redan enligt nuvarande föreskrifter och innebär således ingen förändring i sak.

5 Kostnader

5.1 Beräkning av förslagets kostnader och intäkter

Enligt 7 § första stycket 1 förordningen om konsekvensutredningar ska en konsekvensutredning innehålla en beräkning av förslagets kostnader och intäkter för staten, kommuner, regioner, företag och andra enskilda.

5.2 Kostnader för staten

Löne- och administrationskostnader för handläggning av ärenden om godkännande av fordon för transport av omhändertagna personer kommer att försvinna i och med att kravet på godkännande av fordon för transport av omhändertagna tas bort. Handläggning av dessa ärenden har inte inneburit någon avgift för den som ansöker. Kostnaderna för Polismyndigheten handläggning

av denna ärendekategori har därför fått tas från Polismyndighetens ramanslag. Detta är ingen stor ärendekategori vid Polismyndigheten, men tydligare regler om vilka krav som ställs på transportfordon innebär ändå en viss effektivisering av Polismyndighetens ärendehandläggning.

De förtydliganden av föreskrifter om utrustning för ordningsvakter som förslaget innebär, bör på sikt minska behovet av vägledning om vilken utrustning som är tillåten. Ett exempel på detta är förtydliganden om bärande av batong samt införande av regler om batonghölster. Detta har Polismyndigheten fått återkommande frågor om. Detsamma gäller så kallade bärandeföreskrifter för uniformsplagg som har förtydligats där Polismyndigheten upplever att det har funnits otydligheter. Med tydligare regler borde antalet frågor om sådana detaljer i utrustningen minska, vilket på sikt skulle kunna frigöra personresurser vid Polismyndigheten. I vilken omfattning detta kan innebära en faktisk besparing är dock inte möjligt att bedöma i nuläget.

Några andra kostnader, besparingar eller intäkter för staten har inte identifierats i arbetet med förslag till nya föreskrifter för utrustning för ordningsvakter.

5.3 Kostnader för kommuner och regioner

Några kostnader för kommuner eller regioner har inte identifierats i arbetet med framtagande av förslag till nya föreskrifter för utrustning för ordningsvakter, utom i de fåtalet fall där kommuner har egna anställda ordningsvakter. I sådana fall innebär förslaget samma kostnader för dessa kommuner som för företag och enskilda som redovisas i [avsnitt 5.4](#).

5.4 Kostnader för företag och enskilda

Kostnaderna för företag och enskilda utgår från de ändringar som föreslås jämfört med gällande föreskrifter.

Endast marginella förändringar föreslås för uniform för ordningsvakt. Framför allt har föreskrifterna genomgått språklig bearbetning i syfte att förtydliga krav på bärande av olika uniformsplagg. Ett nytt plagg införs (blå skjorta), dock utan att det ställs krav på att detta plagg ska bäras i vissa givna situationer. Det nya plagget ska således ses som ett möjligt komplement till andra redan tillåtna plagg. Overall utgår som uniformsplagg, vilket kan innebära en kostnad för ett fåtal enskilda ordningsvakter som använder plagget. Genom övergångsbestämmelser möjliggörs dock användande av overall fram till 2027, vilket bedöms vara en rimlig övergångstid för att samtliga ordningsvakter ska kunna planera för och genomföra inköp av plagg som ersätter overall. Sammantaget bedöms kostnaderna för företag och enskilda som ytterst begränsade.

Gummibatongen utgår som hjälpmedel vid våldsanvändning. De fåtal ordningsvakter som fortfarande använder gummibatong, kommer att behöva investera i en ny expanderbar batong. Kostnaden för inköp bedöms till mellan 1000 och 2000 kronor för en batong.

Nya regler för batonghölster införs. Polismyndigheten bedömer att merparten av ordningsvakterna redan har batonghölster som uppfyller kraven i förslaget. Detta eftersom batonghölster är en förutsättning för att kunna få med sig batongen vid tjänsteutövning, om den ska kunna användas på det sätt som lärs ut under utbildningen. Förslaget på införande av regler för batonghölster bedöms därmed inte medföra någon nämnvärd kostnad för företag eller enskilda.

Krav på anpassning av fordon för transport av omhändertagna infördes vid den senaste översynen av nu gällande föreskrifter. Det som nu föreslås om anpassning av transportfordon innebär, förutom kravet på utvändig märkning, inga ytterligare krav jämfört med gällande föreskrifter, utan innebär enbart förtydliganden och preciseringar av vad som redan har varit reglerat. De som kommer att utföra transporter av omhändertagna kommer att få kostnader för att utrusta fordon i enlighet med kraven som ställs i förslag till föreskrifter. Polismyndigheten bedömer att det inte är möjligt att beräkna exakta kostnader för sådan utrustning. Det är heller inte möjligt att beräkna hur många bevakningsföretag eller företag med anställda ordningsvakter som kommer att utföra transporter eller hur många fordon som behöver utrustas. Detta på grund av att det ännu inte är känt vilket behov eller vilken efterfrågan av transportkapacitet som kommer att finnas på sikt.

6 Bedömningar

6.1 Förslagets överensstämmelse med internationella standards eller standards inom EU

I 2 kap. 5 § i förslaget regleras färg för uniformsplagg för ordningsvakter. I förslaget beskrivs färger med hjälp av så kallade NCS¹⁶-koder. NCS står för Natural Color System och är en internationell standard för att beskriva färger.¹⁷

I 3 kap. 2 § 9 föreslås att batonger för ordningsvakter ska uppfylla krav på hållfasthet som anges i tekniska riktlinjer för batonger som tagits fram av polismyndigheterna i Tyskland.¹⁸ De aktuella riktlinjerna används av polismyndigheter i flera länder inom och utanför EU vid upphandling av batonger. I 3 kap. 6 § föreslås bland annat att handfängsel ska uppfylla kraven i 4 och 5 kap. NIJ Standard 0307.01, som är en amerikansk standard från National

¹⁶ Natural Color System

¹⁷ Svenska institutet för standarder, <https://www.sis.se/nyheter-och-press/nyheter/ncs-atlas-reviderad--kompletterad-med-lagkulorta-farger/>, läst 10 maj 2024.

¹⁸ Se kapitel 3 i Technische Richtlinie Einsatzstöcke, kurtz und lang 4/2006, https://www.dhpol.de/microsite/pti/medien/downloads/richtlinien/technische-richtlinien/einsatzstock/TR-Einsatzstock_04-2006.pdf

Institute of Justice.¹⁹ Det saknas standard inom EU för handfängsel.²⁰ Inte heller en sökning på handfängsel eller liknande begrepp på Svenska institutet för standarder (SIS) visar att det finns någon gällande standard för handfängsel som bör tillämpas i Sverige. Vid Polismyndigheten upphandling av handfängsel bygger den tekniska kravspecifikationen i stor utsträckning på den amerikanska standarden från National Institute of Justice. Denna standard för handfängsel av metall bedöms vara lätt tillgänglig, allmänt spridd och väl etablerad. Standarden benämns NIJ Standard 0307.01 och 4 kapitlet i dokumentet innehåller tekniska krav på handfängsel av metall. 5 kapitlet i dokumentet innehåller beskrivning av testmetoder för att undersöka om de tekniska kraven uppfylls.

I 4 kap. 2 § anges bland annat att skyddshjälm ska uppfylla kraven i PSDB Protective Headwear Standard for UK Police (2004), alternativt uppfylla kraven för skyddshjälm som anges i Technische Richtlinie für ein modular aufgebautes System - Schutzhelm, Hör-/Sprechgarnitur, Atemschutzmaske 2011. Dessa standards används av polismyndigheter i flera länder inom och utanför EU och motsvarar de krav som Polismyndigheten ställer vid upphandling av skyddshjälm för anställda vid Polismyndigheten.

Samtliga standarder som anges i förslaget till föreskrifter om utrustning för ordningsvakter är framtagna och använda inom EU eller internationellt. Standarderna används även av Polismyndigheten vid upphandling av egen utrustning. Polismyndigheten bedömer att den som upphandlar utrustning inom bevakningsbranschen, liksom den enskilde ordningsvakter som köper in sin egen utrustning, genom att referera till de standarder som anges i förslaget bör kunna uppfylla kraven i föreskrifterna trots att standarderna inte är översatta till svenska. Sammantaget innebär det att Polismyndigheten bedömer att förslag till föreskrifter uppfyller EU-rättsliga krav om standarder. Polismyndigheten bedömer att föreskrifterna inte strider mot de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

6.2 Bedömning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Enligt 9 § förordningen om konsekvensutredningar ska en bedömning av om förslaget eller beslutet överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen göras. Av 10 § samma förordning följer att om ett förslag till genomförande av EU-direktiv i nationell rätt går utöver direktivets miniminivå ska skälen för detta anges.

Polismyndigheten bedömer att förslaget överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Detta eftersom

¹⁹National Institute of Justice, NIJ Standard for Metallic Handcuffs NIJ Standard 0307.01, US Department of Justice 1982, <https://www.ojp.gov/pdffiles1/nij/082981.pdf/>

²⁰<https://www.cencenelec.eu/>.

tekniska föreskrifter ska genomgå en anmälningsprocedur som följer av Sveriges medlemskap i EU.²¹

Polismyndigheten bedömer att förslaget inte innebär ett genomförande av EU-direktiv.

6.3 Bedömning av om förslaget inskränker det kommunala självstyret

Om förslaget rör kommuner eller regioner ska konsekvensutredningen enligt 8 § förordningen om konsekvensutredningar innehålla en bedömning av om förslaget eller beslutet inskränker den kommunala självstyrelsen.

Polismyndigheten kan konstatera att förslaget inte reglerar verksamhet där kommuner eller regioner är huvudman. Polismyndigheten bedömer att förslaget inte inskränker den kommunala självstyrelsen. Detta eftersom förslaget inte innebär någon reglering som påverkar den kommunala självstyrelsen.

6.4 Bedömning av förslagets effekter på kostnader för det offentliga

Enligt 14 § förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar, ska den myndighet som har för avsikt att besluta om föreskrifter inhämta regeringens medgivande att besluta om föreskrifterna, om dessa bedöms få sådana effekter på kostnader för staten, kommuner eller regioner som inte är oväsentliga.

Polismyndigheten bedömer att nu föreslagna föreskrifter har ytterst begränsad effekt på kostnader för staten, kommuner eller regioner. De nu föreslagna föreskrifterna skiljer sig inte nämnvärt från vad som redan är tillåtet i fråga om utrustning för ordningsvakter.

7 Andra konsekvenser

7.1 Beskrivning av andra relevanta konsekvenser

Enligt 7 § första stycket 2 förordningen om konsekvensutredningar ska en konsekvensutredning innehålla en beskrivning och, om möjligt, en beräkning av andra relevanta konsekvenser än sådana som anges.

Polismyndigheten har i arbetet med översyn av föreskrifter för utrustning för ordningsvakter inte identifierat några andra relevanta kostnader som följer av förslaget än de som redovisats i [avsnitt 5](#) ovan.

7.2 Begränsande åtgärder

Enligt 7 § första stycket 3 förordningen om konsekvensutredningar ska en konsekvensutredning innehålla en redogörelse för de åtgärder som har

²¹ Förordning (1994:2029) om tekniska regler.

vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte.

Polismyndigheten bedömer att de begränsade kostnader som förslagen innebär och som redovisas i **avsnitt 5** ovan är relevanta och proportionerliga i förhållande till syftet med bestämmelserna. Att ha mer tillåtande eller flexibla regler för exempelvis hjälpmedel för våldsanvändning ter sig inte proportionerligt i förhållande till det ansvar och de befogenheter som ordningsvakter har. Mer tillåtande eller flexibla regler för sådana hjälpmedel skulle även medföra risker för medborgare och ordningsvakter som skulle kunna leda till risk för minskat förtroendet för ordningsvakter och i förlängningen riskera förtroendet för rättsvårdande myndigheter.

7.3 Tidpunkt för ikraftträdande

Enligt 7 § första stycket 4 förordningen om konsekvensutredningar ska en konsekvensutredning innehålla en bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkt för ikraftträdande.

Polismyndigheten bedömer att detta förslag till föreskrifter bör träda ikraft samtidigt som övriga föreskrifter för ordningsvakter. Översyn av resterande delar av föreskrifter för ordningsvakter har inletts och kommer att intensifieras då detta förslag remitteras. Eftersom detta förslag till föreskrifter innehåller sådana tekniska regler som behöver genomgå den anmälningsprocedur som följer av Sveriges medlemskap i EU²², kommer det att finnas tid för att bereda övriga delar av föreskrifter för ordningsvakter under den tid som krävs för den nyss nämnda anmälningsproceduren. Sammanfattningsvis kommer det att innebära att både nya föreskrifter om utrustning för ordningsvakter och resterande delar av föreskrifter för ordningsvakter kommer att kunna träda ikraft samtidigt. Polismyndigheten bedömer att föreskrifterna kan träda ikraft den 1 juni 2025.

7.4 Behov av särskilda informationsinsatser

Enligt 7 § första stycket 4 förordningen om konsekvensutredningar ska en konsekvensutredning innehålla en bedömning av om det finns behov av särskilda informationsinsatser.

Polismyndigheten kommer att informera om beslut om nya föreskrifter genom de utarbetade informationskanaler som finns på området, exempelvis genom att uppdatera information på polisen.se. Berörda myndigheter och branschorganisationer kommer att informeras inom de samverkansföretag som finns etablerade. Polismyndigheten bedömer sammantaget att några särskilda informationsinsatser utöver ovanstående inte är nödvändiga.

7.5 Utvärdering av konsekvenser

²² Förordning (1994:2029) om tekniska regler.

Enligt 7 § första stycket 5 förordningen om konsekvensutredningar ska en konsekvensutredning innehålla en beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas.

Konsekvenserna av förslaget kan utvärderas vid de samverkansmöten som hålls årligen mellan företrädare för bevakningsbranschen, länsstyrelserna och Polismyndigheten.

REMISSVERSION - EJ BESLUTAD

Bilaga, remisslista

Följande myndigheter, företag och organisationer har getts tillfälle att yttra sig över förslaget.

Arbetsmiljöverket
Domstolsverket
Kommerskollegium
Länsstyrelsen i Stockholm
Länsstyrelsen i Skåne
Länsstyrelsen i Norrbotten
Länsstyrelsen i Västra Götaland
Länsstyrelsen i Dalarna
Länsstyrelsen i Västernorrland
Länsstyrelsen i Östergötland
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Patent- och registreringsverket
Regelrådet
Riksarkivet
Säkerhetspolisen
Transportstyrelsen
Trafikverket

Bevakningsbranschens Yrkes- och Arbetsmiljönämnd
Svenska Transportarbetareförbundet
SäkerhetsBranschen
Säkerhetsföretagen
Sveriges Kommuner och Regioner
Bevakningsföretagens intresseförening
Transportföretagen